

Catalunya, macrocèfala

Va ésser un català eminent, Francesc Cambó, qui temps enrera exposà els greus inconvenients de la macrocefàlia catalana. Catalunya és el cap—Barcelona—massa gros amb relació a les dimensions i a la densitat de la resta de Catalunya. I encara que hi pugui haver exageració en alguns aspectes de la tesi camboniana, sobretot en el de considerar com una malaltia i fins com una monstruositat aquest fenomen biològic, ningú no pot raonablement desconèixer els desavantatges i els perills reals de la desproporció, cada cop més accentuada, entre la capital i la terra de la Catalunya dels nostres dies.

Creiem, per tant, que no fóra prudent l'accentuar i l'accelerar aquest procés de concentració amb l'establiment d'un règim centralista dins la Catalunya autònoma. L'adequador econòmic, polític i espiritual de la nostra terra patiria greument, tard o d'hora, les conseqüències funestes d'aquest error. L'alt interès de Catalunya, l'alt interès de Barcelona mateixa, es troba en la creació d'un cert equilibri entre el cap metropolità i el cos territorial. El raquitisme de la terra perjudicaria la salut de la gran ciutat hipertrofiada. Dins el límit de les possibilitats, cal afavorir la vitalitat i la creixença d'unes quantes ciutats catalanes, que per la situació geogràfica, pels títols històrics, pel desenvolupament econòmic i pel sentiment legítim constitueixen de fet una capitalitat de segon ordre.

Moltes de les objeccions que hom oposa a l'establiment de demarcacions supracomarcals dins la Catalunya autònoma, provenen d'un insuficient examen dels problemes de la divisió territorial i de l'organització del règim local. És la realitat, és l'imperi dels fets allò que empeny cap a la creació dels departaments catalans, amb aquest nom o amb un de diferent (el nom de província és adreït indistintament per múltiples raons). En prò dels departaments, podem al·legar, entre altres, dos arguments pràctics d'una força decisiva.

El primer és que l'existència de demarcacions d'aquesta categoria és un fet general en els Estats moderns—tant en els unitaris com en els federals, tant en els grans com en els petits, tant en els vells com en els nous—, amb una pronunciada tendència a investir aquestes demarcacions de facultats administratives importants. Només cal donar un cop d'ull a l'organització local estrangera per a comprovar això plenament.

El segon argument el constitueixen les dificultats amb què han xocat els partits catalans i catalanistes quan han volgut donar-se una organització general catalana de base territorial comarcals. Aleshores s'ha vist que hi ha verament supercomarques catalanes, de les quals no pot prescindir-se i que espontàniament sorgeixen i actuen. Ho fan sovint dins el motlle defectuós i deformador de les províncies establertes en el passat segle, perquè no existeix un motlle millor. Una política catalana clarivident i justa no ha d'ofegar ni contrariar aquesta realitat, que hom pot veure i tocar a cada moment: ans bé ha de donar-li el motlle adequat i catalanesc. Un exemple capdavantier podem esmentar ara: el Partit Catalanista Republicà, en constituir-se, s'organitzà territorialment per comarques i per supercomarques. I mentre que els organismes supercomarcals (que han correspost provisionalment a les quatre províncies, amb el desglossament de Barcelona-ciutat) s'han constituït i han funcionat més o menys intensament, la gran majoria dels organismes comarcals no han arribat a funcionar ni a constituir-se. També és interessant de remarcar que el vell partit federal de Catalunya, fa ja mig segle, volgué organitzar-

se interiorment sobre la base comarcal i que no ho aconseguí sinó en unes poques comarques. Deixar de banda la demarcació supercomarcal i donar les facultats que aquesta podria tenir als organismes generals catalans (solució centralista) o als organismes comarcals (solució comarcalista) seria una cosa molt poevinguda amb la realitat autèntica.

Quant als avantatges de comoditat per a la gent i de menor cost de l'administració, que algú atribueix a l'eliminació de les demarcacions supercomarcals, he de dir que un estudi detingut d'aquest aspecte porta més aviat a la conclusió oposada en la major part dels casos. Per a extensos sectors de les comarques tarraconenses, lleidatanes i gironines, la relació directa amb Barcelona és més desavinent que amb les respectives capitals de província.

Admesa que fos, en principi, la divisió del territori català en demarcacions supercomarcals, hi hauria molts més motius per a esborrar que no pas per a conservar les quatre províncies del 1822 i del 1833. Tothom reconeix que aquestes províncies, mal delimitades en gran part, no han posat cap rel profunda en la terra nostra. ¿Per què renunciariem a una nova delimitació? ¿Per què respectariem una obra de l'unitarisme assimilatista, la qual representa, més que un afíament administratiu, una mutilació política damunt el cos vivent de la pàtria catalana? Si respectéssim les províncies, també fóra lògic de respectar, en un altre grau de l'escala divisòria, els partits judicials, més mal concebuts, encara.

Poca embranzida vital democràtica Catalunya si, en organitzar-se interiorment, no gosés a refer i a millorar la seva divisió territorial! Serem estranyament tímids els catalans d'avui si no tinguéssim coratge per a prescindir d'unes delimitacions establertes i mantingudes amb paper segellat, sigui administratiu o judicial. No van ésser pas tant tímids els qui redactaren i els qui aprovaren el projecte d'Estatut de l'Autonomia de l'any 1919, el qual facultava el poder autònom per a "modificar el nombre i la delimitació" de les províncies catalanes.

En l'hora històrica d'organitzar per dins la Catalunya novament esdevinguda cos d'Estat, hem de redreçar i corregir les deficiències de la divisió anterior. Per motius pràctics i per motius espirituals, hem de rebutjar aquesta deixa del règim vell. Hem d'evitar amb tacte, però, les modificacions i els canvis que no estiguin prou justificats. No fóra necessari—ni convenient—que les capitals provincials perdessin la capitalitat. I la designació de dues o tres capitals noves, fet per raons fonamentals i objectives, no fóra segurament un problema massa difícil. Per altra banda, l'establiment de les comarques administratives dotades d'un cert nombre d'institucions i de facultats, atenuaria les rivalitats i les gelosies entre ciutats i viles importants d'una mateixa demarcació departamental, puix que la capitalitat de la comarca oficial serà un guany de categoria per a les poblacions que, amb més o menys motiu, se senten postergades.

Els meus articles sobre la divisió territorial de Catalunya no tenen ni poden tenir cap caràcter oficial. Són l'expressió del meu parer personal, i per això hi ha, al darrera, la meua signatura. En alguns punts, ja senyalats, és que coincideix amb companys meus de la Ponència nomenada pel Govern de la Generalitat. En els altres punts, és natural que en manifestin, dins i fora de la Ponència, parers més o menys divergents, entre els quals probablement hi haurà una aproximació en el curs

L'OFENSIVA CONTRA LA GUARDIA CIVIL

Els fets d'Arnedo

Abans d'ahir, en una col·lisió entre la guàrdia civil i uns manifestants a la vila d'Arnedo (Logroño), resultaren sis morts i vint-i-cinc ferits. — Ahir, el diputat pel districte, senyor Sabrás, deia que el nombre de morts pujava a deu. — A aquests fets se'ls vol donar estat parlamentari

Passats els primers moments de justa indignació que han produït els fets sagrants esdevinguts aquests dies a diferents llocs de la Península, la reflexió comença de descobrir-hi el rastre d'una acció organitzada i dirigida a trobar l'ordre i la tranquil·litat de la República. La simultaneïtat amb què s'han produït és realment sospitosa i en la consciència pública va allotjant-se la convicció que autors i víctimes han estat instruments d'algué que s'ha volgut apropiar de les reaccions contradictòries originades per la falta d'esperança provocada en esperits massa febles.

El panorama trágic que en pocs dies s'ha projectat en l'horitzó hispànic és massa terrible perquè pugui ésser atribuït solament a l'explosió espontània de sentiments d'odi i de venjança; l'ofensiva evident contra el cos de la Guàrdia Civil no va dirigida ni contra els homes ni contra la institució. N'hauran

estat víctimes i protagonistes; el cop, però, anava més enllà: anava a desarticular de la màquina governamental un element que fa nosa a algú, i per això calia crear un estat d'exasperació propici a qualsevol ofuscamiento.

Els promotors de l'ofensiva contra la República podran al·lucinar-se unes quantes víctimes i unes quantes hores de trontoll i de desconcert; el seu projecte, però, ha fracassat perquè la consciència republicana del país ha reaccionat ràpidament i ha coordinat la pietat pels que han caigut en aquestes tristes jornades amb l'energia necessària per prevenir i superar el desordre i l'agitació perillosa que intentaven provocar.

Res més significatiu que l'actitud de la Cambra, on s'ha parlat d'aquests fets i on el cap del Govern ha fet sentir la veu d'una autoritat que és una garantia pel dret i la justícia. El Govern no ha estat, ni de prop ni de

lluny, el causant d'aquests fets; més aviat es pot dir que els que els promouien intentaven fer-lo caure amb la sang d'unes víctimes immolades a profit dels seus desiguis destructors.

En el fons, aquesta tàctica és l'exploació de la incultura, de l'abandó que els cinquanta anys de monarquia restaurada han fomentat a tot arreu d'Espanya; és el lleu escèptic dels polítics borbònics el que dona aquestes ferments de ferocitat. Per destruir-los, per conjugar totes les energies i totes les possibilitats espirituals i materials hispàniques, volem la República. Per a aquest conjuntament moral ha d'ésser l'obra magna dels republicans, i en aquesta obra el Govern de la República no té dret a treure's al costat dels despectes a treballar per la consolidació del règim i per l'establiment de l'esperança en tots els ordres.

En conseqüència, també omni hom restat decebut aquells que havien pronosticat que la tarda parlamentària tindria, després dels nous esdeveniments d'Arnedo, derivacions polítiques de la major importància.

Com es produí la col·lisió

Logroño, 6. — Des de fa dies que existia a la població d'Arnedo cert malestar entre la classe treballadora per les diferències sorgides entre patrons i obrers de les respectives indústries, i conseqüències d'elles fou la presentació de l'ofici declarant la vaga general.

Les diferències eren més profundes entre el patró fabricant de calçat senyor Muro i el flequer senyor Acrecubierta i llurs respectes obrers. Aquest darrer havia acomiadat l'obrer Jacint Moreno, la readmissió del qual exigien els obrers, a la vegada que la implantació i el respecte a la jornada legal de treball.

Recentment se celebrà un míting, i ahir es confirmà la declaració de vaga. L'alcalde publicà un ban aconsellant el comerç que no tanqués llurs establiments.

A la població existia una gran preocupació i intranquil·litat. Declarada la vaga general es reuniren a la Casa Consistorial el governador civil, el tinent coronel de la guàrdia civil i altres autoritats amb els patrons i obrers. A les sis de la tarda, quan estava quasi solucionat el conflicte, es presentaren a la plaça diversos grups que acabaven de recórrer la població donant crits de "Visca la vaga!". De sobte sonà un tret, que ferí en un genoll el caporal de la guàrdia civil Josep Carceller, de 28 anys.

Es promougué una gran confusió. La guàrdia civil per tal de repèllir l'agressió disparà contra la multitud. Resultà mort Lúcia Barragan, de 28 anys, casada; Miquel Arpón, de 28 anys, i el seu fill Manuel Domínguez, de 4 anys, que duia al braç; Marcet Gil Muro, de 38; Maria Neus Córdon, de 70, i un funcionari de la Sucreria anomenat Plus, de 50 anys, natural de Talalla.

També hi hagué nombrosos ferits. A l'Hospital d'Arnedo hi ha 25 ferits i altres tants a distintes cases particulars.

L'Hospital de Logroño ha estat portat el pagès Honorat Garrido Colana, de 47 anys, amb ferit de bala al ventre. Pronòstic gravíssim.

A Arnedo s'han concentrat 28 guàrdies civils.

De Logroño marxà a la dita població una brigada sanitària amb metges i practicants de la casa de Socors. També han acudit a Arnedo metges dels pobles propers.

A la una de la matinada el governador civil cridà els periodistes perquè acudissin al seu despatx. Els manifestats que acabava d'arribar d'Arnedo sumament disgustats, per haver presenciat des del balcó de l'Ajuntament els successos. A les deu del matí—digué—vaig arribar procedent de Madrid. En un automòbil em vaig traslladar a Arnedo, on vaig arribar a les quatre de la tarda. A la carretera vaig observar infinitat de claus: en vaig poder recollir catorze. L'automòbil que ocupava va arribar a Arnedo amb molt retard.

Tot això fa suposar que es tractava d'impossibilitar l'arribada de reforços a la població.

Una vegada a l'Ajuntament d'Arnedo vaig cridar als obrers i als patrons i vaig observar que el conflicte obeïa principalment a que un fabricant de calçat havia acomiadat a vuit dels seus obrers, al·legant que no tenia treball per a ells. En virtut

de les mateixes raons els altres patrons acordaren donar treball a aquests obrers i quedà solucionat el conflicte. En aquell moment vaig sentir rumors i diversos crits. Vaig sortir al balcó de l'Ajuntament i vaig veure que per dos carrers que donen a la plaça de la República, venien nombrosos grups donant morris a l'alcalde i a la burgesia, al cap de la manifestació anaven dones i nens. Dels 10 guàrdies civils que hi havia a l'Ajuntament sortiren dos amb els fusells per a detenir a la gent. D'un dels grups es destacà un home que s'apropà a un guàrdia i l'arrabassà el fusell i el tencà. En aquell moment sonà un tret i va caure ferit d'una cama el caporal de la guàrdia civil. A continuació, en veure's agredits els guàrdies civils, feren diverses descàrregues de les quals resultaren sis morts i més de 40 ferits. Va restar la tranquil·litat a la població i vaig disposar la detenció dels ferits.

Per últim va dir que sortia cap a Madrid per a donar compte dels successos al ministre de la Governació.

El governador de Biscaia, delegat del ministre per a informar sobre els fets d'Arnedo

Madrid, 6. — El ministre de la Governació, en rebre els periodistes, els digué que segons li comunicaven de Logroño, el governador civil no havia pogut sortir fins a les vuit del matí, i per aquest motiu esperava el Sr. Casares que fins a darrera hora de la tarda no arribaria a Madrid.

He encarregat — afegí — al governador de Biscaia, Sr. Joan Calviño, perquè com a delegat meu es traslladi a Logroño i realitzi un minuciós informe de tot l'ocorregut al poble d'Arnedo. D'aquest poble no tenia noves notícies el Sr. Casares Quiroga, puix que el president de l'Audiència encarregat del comandament ide la província, li havia comunicat que res de nou no havia ocorregut i que dels ferits no n'hi ha cap que hagi empijor.

Van visitar aquest matí el Sr. Casares Quiroga el diputat Sr. Sabrás i l'enginyer Sr. Horas de La Torre, testimoni aquest darrer dels fets, el qual li n'ha fet un relat.

El Sr. Largo Caballero ha visitat el Sr. Azafra, però aquest no dona referències de la visita

Madrid, 6. — A dos quarts de dues de la tarda arribà a la Presidència el cap del Govern. Fou interrogat sobre la visita que li havia fet al Ministeri de la Guerra els ministres de la Governació i Treball.

El senyor Azafra li contestà que el senyor Casares Quiroga li havia donat compte de les notícies que posseïa del descabellament dels successos a Arnedo. Afegí que el governador civil de Biscaia es dirigia a Logroño, amb l'objecte de fer una investigació minuciosa de l'ocorregut i després lliurar-la al Govern. El dit senyor es prendrà tot el temps que calgui per realitzar la seva missió.

Acabà manifestant el senyor Azafra que esperava que arribés a Madrid el governador de Logroño perquè llurés una informació de tot el que ha ocorregut a Arnedo.

Respecte a la visita que li féu el senyor Largo Caballero, el President no en donà cap referència.

COMENTARI

Els que se'n van del catalanisme

La recent Assemblea d'Estat Català s'ha vist bastant comentada, sobretot privadament, per grups i cercles, aquests darrers dies. Però trobem que, d'una manera pública, encara ningú no hi ha parat prou esment: sobretot no l'ha relacionada amb d'altres fets de la vida política de l'Esquerra. Certament, ja és important que els senyors Macià, Gossol i Aiguader fossin autoritzats en votació ordinària per 120 vots contra 15; que, després, en votació nominal, procediment que tractant-se de qüestions de confiança no és gaire indicat, i menys en sectors de l'Esquerra, sempre abundosos en gent obligada per l'agraïment—o per la precaució—, en votació nominal, diem, es girés la trulla, però amb un resultat tan primari com és el de 75 a favor per 60 en contra; és a dir, pràcticament amb un vot de censura a l'esquena que els inhabilita per ocupar càrrecs directius a l'entitat; dels quals, segons creiem, ja han dimisit els senyors Aiguader i Gossol, restant hom a l'espectativa pel que fa al senyor Macià, per bé que amb el presentiment que seguirà l'exemple dels seus addictees correligionaris.

Tot això és ben important; però no assoleix encara la seva plena significació sinó quan, en comptes de considerar-ho d'una manera isolada, ho relacionem amb altres episodis de la vida política de l'Esquerra Republicana de Catalunya; sobretot amb dos: els mítings del Poble Nou i l'aproximació de Francesc Macià envers la Unió de Rabassaires.

El míting del Poble Nou ofereix a l'observador imparcial un espectacle poc vist fins ara a Catalunya, encara que usual entre els partits demagògics: tot un partit, amb el seu president a la testa, maldant, primer, per emunir-se dels dracs incòmodes del Sindicat. Aquest, imposant-se coacció; i, com a tercer acte del sainet de costums política, la retractació, el passar per tot, el prometre a raig; aquell prometre que sempre sol anar acompanyat d'una restricció mental per banda de qui s'obligà, amb la secreta esperança de no complir. La captació de vots més clara que mai, hàgim vist des del començament del catalanisme de l'Esquerra, la qual dins el seu cor ho és tot menys un partit social, no comptava gaire amb els seus sectors catalanistes quan es deixava empresonar novament pel Sindicat no vacilava a projectar una ombra de ridícul damunt la testa, fins aleshores simbòlica, del seu capítol, Francesc Macià.

Poc després d'aquests esdeveniments i de les derivacions que van seguir-se'n (demanda dels governs civils, campanya contra Anguera de Sojo, fracs en la demanda dels governs civils, et-ne polític. Significa, tot plegat,

obiera), l'Esquerra també ha marcat una altra evolució. Fins aleshores el partit havia servat sempre una prudent distància amb la "Unió de Rabassaires": adhuc aleshores del conflicte de la collita del vi, Macià, ostensiblement, s'havia posat enfront de Companys i d'Aragay i al costat d'Anguera de Sojo.

Actitud lògica, puix que l'anomenada "Unió de Rabassaires" és una entitat de caràcter social-econòmic, dirigida per Lluís Companys, l'únic polític al món que ha declarat solennement no entendre ni mitja paraula en qüestions de diners ni d'ortodòxia. D'una entitat així, doncs, no calia refiar-se'n massa, i, de fet, no se'n refiava ningú, a l'Esquerra, sinó des d'un punt de vista limitadament electoral.

Però Macià, i per tant l'Esquerra, modifica l'actitud; l'actitud de Sant Vicenç de Castell, amb la coincidència de Francesc Macià i un míting rabassaire, junt amb un aplegat d'altres circumstàncies, denoten un ferm propòsit d'assegurar-se damunt aquesta forja, la qual no fa res de franc, començant per les consultes que Companys i Aragay evacuen als oprimits i arruïnats pagessos.

Resumint: paral·lelament a la reingina o tinvant de relacions amb la part més catalanista del partit, la qual és com la casa pairal de la política macianesca, l'Esquerra i a costa de mares dobles als elements disolvents del Sindicat i de la "Unió de Rabassaires", deixa d'ésser un partit catalanista per convertir-se en una altra cosa.

En què, concretament? Perquè, pels seus directius, tots grans terratinos o gent acabada, no és creïble que el programa del Sindicat o de la "Unió de Rabassaires" entri dins els seus ideals, cosa que ja han demostrat més d'una vegada. ¿En què?... En no-res, en una agrupació de demagogs sense capacitat constructiva, a l'assalt de dignitats i de prebendes, atents només a llurs "tinglados" electorals, però sense cap contingut essencialment català ni positivament polític.

Els hem vist al poder comportant-se com si fossin a l'oposició; aviat els veurem a les eleccions captenint-se com si fossin una minoria; retocant i reformant el programa sempre que calgui, a gust del comprador, intentant coaccions i atropellaments, vivint sense serenitat per acabar morint sense dignitat.

Car no prevaldran. La seva existència seria massa cara per a Catalunya; arribats al poder necessiten tres menjadores: una per a ells, l'altra per als anafabets auxiliars i la tercera per a uns savis llogats per a la feina complicada, la funció de govern pròpiament dita. I, així i tot, les coses no van bé.

Els partits amb cara i ulls, entre altres avantatges, no donen tan dispensosos. — R. LL.

Donatius per als civils assassinats a Castilblanco

Madrid, 6. — El Consell del Banc d'Espanya, en la seva reunió d'avui, ha acordat concedir un donatiu de 25.000 pessetes per a les famílies dels quatre guàrdies civils morts a Castilblanco.

Madrid, 6. — A la Direcció de la Guàrdia Civil s'ha reoparat avui 2.700 pessetes per a les víctimes de Castilblanco.

Al Centre de l'Exèrcit i de l'Armada s'han obsoat llistes per a recollir signatures d'adhesió a la guàrdia civil.

Demà, a la parròquia de la Concepció, se celebrà una missa en sufragi de les ànimes dels guàrdies civils morts a Castilblanco.

Hi assistiran el general Sanjurjo i els caps i oficials de la guàrdia civil de Madrid.

L'homenatge a L. Nicolau d'Oliver

Continuen rebent-se adhesions de tots els indrets de Catalunya per assistir a l'acte que dissabte vinent se celebrà a honor del president del Partit Catalanista Republicà senyor L. Nicolau d'Oliver.

La quantitat d'inscripcions fins ara rebudes i la significació dels adherits, ja permet assegurar que l'acte de dissabte serà una esclatant manifestació d'adhesió al senyor Nicolau d'Oliver, en la qual coincidiran destacats elements del catalanisme republicà de tot Catalunya.

A l'objecte d'assolir una millor organització de l'acte, preguem a tots els nostres amics que, volent assistir-hi, no s'hagin inscrit encara, que no esperin per fer-ho a darrera hora.

Com ja hem anunciat, els tiquets per a l'assistència al sopar es despaten a Acció Catalana Republicana, a LA PUBLICITAT i a l'Hotel Orient.

(Seguirà a la pàg. 5)

REVISTA DE PREMSA

La tragedia de Castilblanco

La Guardia Civil ha vessat molta tinta. Els revolucionaris creuen que no hi ha d'haver Guardia Civil. Els revolucionaris i revolucionaris voldrien que la policia del rei canviés de nom, d'uniforme, d'esperit.

Crisol, en el seu editorial, defensa que cal reorganitzar la força pública, i que és perillós fer campanya contra ella.

Diu Crisol:

"No creemos que exista ese plan premeditado contra la Guardia Civil como Cuerpo. Precisamente, lo ocurrido en Castilblanco demuestra lo contrario. Hay en el hecho todos los caracteres de una explosión popular, cuyo asiento principal es el estado de inculcatura de nuestros pueblos, a la que ha sucedido un abatimiento profundo que revela la conciencia inconcebible del primer arrebatado. Un plan como el que se imagina sería absurdo. Pueden creer los extremistas revolucionarios lograr su finalidad asediando un día cuatro guardias civiles, hiriendo al siguiente otros dos? Ninguna revolución se ha hecho así; relean las historias y observarán que las revoluciones han sido siempre movimientos determinados, y no sucesos esporádicos, sin finalidad ninguna. Si ese es su plan, ya pueden ir desistiendo de él. Porque con el que se les atribuye no conseguirán sino lo contrario de su propósito. Aparte de la natural reacción en el ánimo público, una vigorización de la autoridad, un aumento de la fuerza material, puesta a disposición de la Guardia Civil. A esto seguimos estamos de que proveyerá inmediatamente el Gobierno. No hemos de entrar en el detalle de cómo ha de hacerse, si conviene, como algunos proponen, la desaparición de los pequeños puestos y la concentración de los guardias para acudir rápidamente, con toda clase de medios, a los puntos amenazados. Pero es evidente que, en una u otra forma, ha de hacerse. No hay posibilidad de consolidar el nuevo régimen sin un estado de orden energicamente mantenido.

Estamos también seguros de que la Guardia Civil no atenderá esas incitaciones a la peor indisciplina, a la indisciplina de la autoridad, y no verá en el hecho más que lo que realmente es: un episodio más de la lucha eterna de los procuradores del desorden contra los guardianes del orden."

Entre els articles d'esquerra que hem llegit sobre aquesta qüestió, el més interessant és de la senyoreta Margarita Nelken publicat a El Socialista. La senyoreta Nelken sap perfectament el que vol: que la Guardia Civil no destrui l'obra de la revolució. Heus ací l'article, que reproduïm sencer:

"DESPUES DE LA HUELGA DE BADAJOZ. — LO QUE SE DEBE COMPRENDER. — Nadie habrá deplorado más que nosotros los luctuosos sucesos de Castilblanco. Tenemos demasiado respeto a la vida humana, a la vida de todos los humanos, para no sentirnos dolorosamente impresionados ante una violencia cuyos resultados son la muerte de cuatro hombres, de cuatro hijos del pueblo. Vaya, pues, por delante, como preámbulo emocional de este artículo, nuestro más respetuoso saludo a las víctimas de Castilblanco y a sus familias.

Pero... pero un hecho, por muy doloroso que sea, por muy injustificable que sea, tiene siempre una explicación. Y precisamente para que el hecho no se repita, para que ese dolor sirva al menos de posible enseñanza de otros dolores, conviene enfrentarse valientemente con sus causas, por indirectas que sean.

Tengo a la vista una carta recibida de Badajoz la víspera de los sucesos de Castilblanco, y en la cual unos compañeros de aquel pueblo cuentan cómo, al haber ido a solicitar trabajo, el cabo de la guardia civil, el mismo cabo que al día siguiente había de ser muerto en tan trágicas y horrendas circunstancias, contestóles que "el trabajo se lo daría él con una estaca". La fecha de esta carta, recibida, lo repetimos, antes de que pudiera sospecharse la proximidad de aquellos sucesos que han conmovido la opinión pública de toda España, acusa por sí sola el estado de pasión que había de engendrar estos sucesos.

¿Que esto no es una justificación? Desde luego; ni lo es ni pretendemos en modo alguno que lo sea, ni aunque lo fuera, o hubiera justificación alguna para aquellos actos, nosotros queríamos argüirlos. Somos los primeros en reconocer que la muerte de aquellos cuatro guardias civiles de Castilblanco constituye un vergonzoso acto de barbarie; pero no podemos por menos de reconocer también que las fieras no tienen por qué conducirse sino como fieras, y que el hombre tratado como una fiera e inducido a ser fiera, no puede, llegado el momento, responder de otro modo.

Y no es que creamos que la responsabilidad incombete, ni directa ni indirectamente, a la guardia civil. La guardia civil, por su disciplina, por la rigidez de su estatuto, es un mero instrumento en manos de quien la empuja; por desgracia, son muchísimos, son infinitos los pueblos de España en que este instrumento lo siguen empujando, a su antojo y conveniencia, los mismos elementos que antes del 14 de abril disponían a su

antojo y conveniencia de la ruina y el atraso de España.

Todos los conflictos surgidos en Extremadura entre la guardia civil y los trabajadores tienen la misma causa inicial: el hambre. Y en todos estos conflictos, el trabajador sin trabajo frente a la tierra sin labrar, el recolector de aceituna sin jornal frente a las aceitunas echadas a los cerdos, encuentra frente a su hambre, frente a sus brazos que sólo anhelen empujar el arado y que tienen que contentarse con alzarse desesperadamente hacia el cielo en vacua imploración o impotente amenaza, encuentra siempre, cual símbolo trágico de todo su pasado — un pasado que no se resigna a no perdurar — a la guardia civil. La guardia civil, que lo detiene por robar bellotas, aun cuando las robe a quienes primero robaron, ya que la mayoría de las propiedades de Extremadura no tienen su término en consonancia con el título de propiedad; la guardia civil, que les ametralla por entrar a robar bellotas en terrenos que con frecuencia eran del pueblo hace pocos años, y que han pasado a ser de un amo sin que para ello haya mediado contrato de venta ninguno; la guardia civil, que no ha castigado, ni siquiera llamado la atención, a ninguno de los que abiertamente boicotean a la República o la ofenden en sus hombres representativos; la guardia civil, que sigue ostensiblemente, fehacientemente, defendiendo un orden que no es el de todos, sino el de unos cuantos, y precisamente el de aquellos que se opusieron al orden nuevo; la guardia civil, que contesta a una muchedumbre hambrienta y ansiosa de ganar un miserable mendrugo con un rudo trabajo, que el trabajo ella se lo dará a estacazos...

De ciento sesenta y tres pueblos que integran la provincia de Badajoz, sólo en dos se han registrado sucesos durante la huelga general, o sea, que sólo en dos pueblos los miles de trabajadores sin trabajo, los miles de hombres vejados y ultrajados en su dignidad y en su derecho a la vida, no han tenido serenidad bastante para seguir siendo hombres cuando se les quería condenar a ser fieras. Pero conviene no desaprovechar tan trágico ejemplo: haced dos días, en Badajoz, pude ver a dos compañeras de Olivenza que, después de estar un mes en la cárcel, tenían todavía en el cuerpo señales de los culatazos que habían recibido el día de su detención. A una de ellas, mujer joven, el guardia civil que la detuvo la agarró por un hombro con tal violencia, que le desgarró toda la camisa, y que, de no haber tenido debajo de ésta otra ropa, la carne hubiera quedado al descubierto. Ahora se la ha puesto en libertad. Vuelve a Olivenza después de haber tenido durante un mes su hogar y sus hijos pequeños abandonados, y con el cuerpo todavía herido de los culatazos recibidos; si algún día, con ocasión de cualquier encuentro, el marido de esta mujer, al verse frente a quien tan inhumanamente maltrató a la madre de sus hijos, pierde la serenidad, resultará por demás irónico hablar de barbarie y del respeto que se merecen los defensores del orden.

Y luego, por sí todo ello fuera poco, el escarnio de que sea el mismo guardia civil promotor de unos sucesos o, cuando menos, parte en ellos quien instruya la causa de los mismos. Puede toda la prensa reaccionaria, con motivo de la tragedia de Castilblanco, atizar las iras de la opinión pública contra las propagandas socialistas; nunca se sabrá lo bastante, nunca agradecerán lo bastante los defensores del orden burgués todas las recomendaciones de serenidad, de paciencia, de estas propagandas. Sólo los que las hacen por tierras de capitalismo, en que los mismos caciques siguen disponiendo de los mismos medios, sabrán con qué amargura hacemos unas recomendaciones que en nuestro fuero interno pensamos no tienen ya justificación.

Procedente o improcedente la huelga de Badajoz: lo que es innegable es que los que decretaron y dirigieron lo hicieron impulsados por la angustia de aquellos pueblos, que ya no sabían cómo manifestar su desesperación. Que quisieran manifestarla pacíficamente, no cabe duda de ello, ya que así lo prueba cuanto se ha escrito y dicho a tal objeto. Que en un punto determinado la sensibilidad, más escueta que en otros, no permitió que la paz se impusiera hasta el final, nadie lo repetimos, lo deplora más que nosotros. Pero así como sería criminal no comprenderlo, sería también criminal no comprender que algo debe cambiar, y que es preciso cambiarlo cuanto antes, si no se quiere que, con ocasión o sin ella, con premeditación o inesperadamente, en el momento menos pensado, brote otra chispa por la cual otros inocentes, de uno u otro bando, mejor dicho, del único bando de hijos del pueblo, paguen con su vida la imprevisión, la ignorancia o la apatía de quienes no pueden ni dejar de prever lo que ha de suceder en un porvenir inmediato, ni ignorar lo que sucede en el presente en que vivimos, ni encogerse de hombros ante este presente, o creer que basta con pegar más fuerte para que no se oigan los gritos.

MARGARITA NELKEN

Joseph Maria Massis, a La Rambla, ja no sap tant el que vol. Del seu article l'iric s'extremava tota la carn. Sembla que s'acautentaria amb l'abolició del tricorns i altres detalls sumptuàries. Però segurament que el

colaborador de La Rambla no prescindiria ni de la força, ni del fusell. Es tota la revolució que proposa el setmanari de la revolució independent. Dijo La Rambla:

"Cal acabar, per la República, amb l'esperit i amb l'amargor del sarcasme. Un altre uniforme. Un altre nom. Unes altres ordenances. Ordre, sí. Però sense tricorns de xarol, sense odís, sense conducció per carretera, sota el cel de plom.

Es hora de fer-ho. La sang d'aquests quatre agents esmicolats per les turbes bé val — pel que té de tragèdia i d'amenaça — afrontar sense dilacions la reforma del "Cuerpo". Quina reforma? No ho sé. L'uniforme, el nom, el tricorn, l'esperit. Que la proposin els tècnics. Que l'estudiï el Govern. I que es faci sense perdre temps. El momentani perill d'una possible anarquia rural és inferior a l'amenaça constant d'un odi que no perdonaria."

EXPOSICIONS D'ART

SALA PARES

J. LLORENTE ARTIGUES Coràmbon
VALLS BAQUE Pintura
Fins al 18 actual

GALERIES LAIETANES

CORTS CATALANES, 913
Y. BOIX Pintura
F. CARRERES NOLLA " "
L. GOMEZ " "
K. LEYDE " "
R. MARINAS " "
R. MARINAS Ceràmica
Fins al 8 actual

LA PINACOTECA

PASSEIG DE GRACIA, 34
P. BABATYER-JAUME Aquarelles
Fins al 18 actual

SALA BUSQUETS

PASSEIG DE GRACIA, 36
Mobles i objectes d'art, lamparons i vitres de Murano
Pintures d'Albert Dujovne

Exposició de pintura moderna

SALA BERCINO
V. GARCIA BIRON
RAMBLA CATALUNYA, 28
MARTI GARCÉS Pintura

SALA BADRINAS

Mobles moderns
Dispositiu, 400
Exposició col·lectiva d'obres inèdites dels artistes que han exhibit llibre oracions en aquesta sala.
Del 19 desembre al 8 gener 1932

SYRA

DIPUTACIÓ, 232
Galeria d'Art
SOLETAT MARTINEZ Pintura
Exposició col·lectiva de pintura
Del 2 al 18 actual

L'ensenyament

CASAL DEL MESTRE

Diumenge vinent, dia 10, a les onze del matí, tindrà lloc la reunió general reglamentària del Deganat, Secció de mestres nacionals, al seu estatge social. Mendizábal, 19.

PLACES DE MESTRE

Mútua Escolar Blanquerna, que és una de les institucions d'ensenyament més modernitzades i de més èxit de la nostra ciutat, ofereix algunes places a mestres joves, sortits de la Normal, que vulguin practicar-se en els procediments, mètodes i tècniques de la Pedagogia moderna.

Aquestes places seran retribuïdes. Els que siguin admesos tindran, dintre la mateixa institució, classes especials de Català i de Pedagogia.

Els aspirants faran conèixer el seu desig per mitjà de lletres adreçades al senyor assessor tècnic de Mútua Escolar Blanquerna. Prevega, 281, abans del dia 15 dels corrents.

La sardana

Diumenge vinent, a la tarda, se celebrarà una ballada de sardanes, organitzada per la Secció Juvenil de l'A. S. L. G. (Ter, 10, pral, Clot).

En aquesta ballada es tocaran les sardanes "Castallots", de Toldrà, i "Els fons", de Serra (500), per la col·lecció Barcelonina.

En la dita sessió figuraran sardanes dels autors Josep, Català i Vicenç, i una col·lecció i jove compositor Larrés.

EL TESTAMENTO POLITICO

del

SR. ANGUERA DE SOJO

entreviu amb l'ex-governador de Barcelona

Los sucesos de Castilblanco

comentats per un espectador. Informació feta arran dels successos al tristament cèlebre poble de la província de Badajoz pel redactor de NUESTRO MUNDO Joan Ferragut. Fotografies de Campua.

Compreu

Nuevo Mundo

de demà, divendres, 8 gener

30 cims. a tot Espanya

Informació de la ciutat

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUBSCRIPCIO	Ptas.
Barcelona, dies	900
Pontons i Iberia, trimestre	750
Amèrica i Europa	900
Altres països	250

SERVEI METEOROLÓGIC DE CATALUNYA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set d'ahir:

Una depressió centrada a Escòcia i que avança cap a la mar del Nord i Països Baixos i produïx mal temps amb vents forts de ponent i pluges a les Illes Britàniques, mar del Nord i sud d'Escandinàvia.

A la Península Ibèrica el temps és bo al vessant mediterrani; en canvi a la meitat nord, degut a la influència de la depressió abans esmentada, domina el núvol i vents fluïdos del sector sud, que han produït un lleuger augment de la temperatura.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

Per Girona i Lleida abunden les boires baixes; cap a la comarca del Pallars, cal núvol, i per la resta del país, cal serà amb alguns núvols isolats.

Les temperatures mínimes d'aquesta matinada han estat de 6 graus sota zero a Manresa i Serós, i 5 sota zero a Tremp.

JOIES VERITABLE OASIS

Per a compres a bon preu aneu a la Joleria Magriñà, Tallers, 41

LES BROMES DEL BARRI XINES

A una taverna del carrer del Portal de Santa Madrona, es trobaven dos individus, i un d'ells pretenia que l'altre el convidés. Aquest no va accedir, i se'n anà; el primer, però, sortí darrera d'ell.

Un transeünt anomenat Enric Pinyol va advertir al qui anava a ésser agredit, el perill que corria, i per aquest fet, l'agressor, amb un ganivet, va causar al Pinyol ferides de pronòstic reservat, i va fugir.

INCENDI EN UN VAGO DE TREN

Ahir al matí, per causes que s'ignoren, s'incendià, a una via morta de l'estació del Nord, un vagó que hi havia apartat.

Els bombers del parc de La Sagrera, que hi acudiren de seguida, van succeir el foc amb facilitat.

UN CARRILAIRE AGAFAT PEL TREN, ES GREUMENT FERIT

Ahir al matí, a dos quarts de deu, el mossos suplent dels ferrocarrils del Nord, Josep Font Albanar, de 30 anys, casat, amb domicili al carrer del Consell de Cent, número 442, interior, primera, va tenir la desgràcia que l'arreglats una màquina que feia maniobres. Va resultar ferit de pronòstic greu.

Després d'ésser auxiliat al dispensari del districte segon, va passar a la Clínica L'Aliança.

ARTRITISME - REUMA

ARTERIO-ESCLEROSI

I les malalties del FETGE

I RONYO es curen amb

TISANA DE ANETO

QUERELLES PER INJURIES

L'ex-secretari municipal de Molins de Rei, Felici Barateix, va presentar al jutjat de guàrdia una querrel·la per injúries contra "Solidaridad Obrera" i "La Batalla".

A DISPOSICIO DEL JUTGE

La policia posà a disposició del jutjat de les Drassanes, Leandre Aristegui Cuside, que va resultar ferit en les baralles que van tenir lloc el dia 18 de desembre, al carrer de l'Arc del Teatre, i en les quals resultà mort Manuel Gómez "El Chato".

Hom creu que el detingut és un dels autors de la mort de "El Chato".

ROBATORI

Ahir entraren lladres a un magatzem de teixits que té el senyor Manuel Sedó al Passeig de Sant Joan i s'endugueren gèneres per un valor aproximat de 8.000 pessetes. També s'endugueren l'arca de cabals, que en contenia 1.212.

En aquest únic recital el programa el formaran diverses obres de gran interès i cinc noves audicions de les quals n'hi ha de dedicades al propi interpet.

MENGEN I NO PAGUEN

Ahir varen menjar en un bar del carrer Cardener Cassanyes tres individus que, a l'hora de pagar, van dir que estaven gen-

de feina i no tenien diners i per tant que no pagaven.

Van quedar a deuors unes dotze pessetes entre tots tres. Foren delinqüents i posats a disposició del jutjat de guàrdia. Donaren els noms de Pere Jorba, Nicolau Beberels i Jordi Kropl.

MORTA A L'HOSPITAL

A l'Hospital de la Santa Creu morí ahir a la tarda, Isabel Martínez Verdagué, que havia ingressat en aquell establiment el dia 30 de desembre.

IMATGES I RELEUS

ROSSEND OLIVELLA

Bolera, 18 i 21 - Telèfon 12842

Govern Civil

TRANQUIL·LITAT ABSOLUTA

El governador digué ahir que la tranquil·lilitat era perfecta arreu.

Només digué que, segons li havia informat l'alcalde de Calella, amb motiu de l'arribada del militant de la C. N. T., Broto, que havia estat delinqüent, els seus companys organitzaren un miting sense que passés res.

Al vespre, referint-se a la tranquil·lilitat de la diada, només es parlà del desgavell que hi havia hagut, puix mentre en uns llocs (Sabadell, per exemple) els obrers volien treballar, al Port de Barcelona els descarregadors h'oconsideraren dia festiu.

Però en aquest punt, considera el governador que és susceptible d'arribar-se a un acord, quan els patrons i obrers hagin fet llur calendari definitiu de festes.

EL SENYOR MENÉNDEZ HA TORNAT A ENOARREGAR-SE DEL LLOC DE CAP SUPERIOR DE POLICIA

Ahir al matí, en l'express, arribà de Madrid el senyor Menéndez, cap superior de Policia de Barcelona.

Al baixador del Passeig de Gràcia fou rebut pel comissari general, secretari general de la Prefectura, senyor Alberico; secretari particular, senyor Gaiñza; tinent coronel de Seguretat, comissaris de tots els districtes i oficials de Seguretat.

En representació del governador civil salutà el senyor Menéndez el secretari particular del senyor Moles.

També anà a esperar-lo l'ex-governador senyor Anguera de Sojo.

Seguidament el senyor Menéndez anà a la Prefectura i prengué novament possessió del seu càrrec.

Al vespre ja despatxà amb el governador civil.

Liniment de Sloan

traga aquestes dolores

Carnet de l'excursionista

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

(CLUB ALPI CATALA)

Avui, dijous, a les deu de la nit, tindrà lloc la sessió íntima dels cineastes aficionats, durant la qual es projectaran les pel·lícules impressionades en l'excursió que darrerament van realitzar a Santa Fe del Montseny.

MARCS - GRAVATS

JOAN SERRA

Canuda, 33 - Telèfon 17207

Les malalties de L'ESTÓMAC I BUDells

DOLOR D'ESTÓMAC, DISPEPSIA, AGROR I VOMITS, INAPETÈNCIA, FLATULENCIES, DIARRÈES, LLAGA DE L'ESTÓMAC, etc.

se curen positivament amb

L'Elixir Estomacal

SAIZ DE CARLOS

Poderós tònic digestiu que sempre funciona.

De venda: Principals farmàcies del país.

EL TEATRE

GOYA. — "El estudiante de Vich", drama en tres actes, de Joaquim Muntaner

Joaquim Muntaner ha volgut inspirar-se en la cançó catalana. S'ha inspirat essencialment en els dos primers versos de la cançó.

"Un estudiant de Vich en festejava una vídua. La vídua s'hi vol casà i sos pares no [ho volien]."

Aquests versos li han suggerit a Joaquim Muntaner el conflicte i l'ambient. Però no ha volgut o no ha sabut seguir la lletra ni l'esperit de la cançó. Com tothom sap, la cançó de l'estudiant de Vich és molt dolça i humana, és plena d'una sana recança i no té res de desafortat. L'estudiant de la cançó abandona la vídua. La vídua, a la qual plau de somniar vora un roser del seu jardí, sap per un rossinyol que l'estudiant és a Roma. Se n'hi va disfressada de pelegrina i troba l'estudiant que acaba de cantar missa. No diu res més la cançó, però el cor ens resta ple de melangia per la vídua bonica i dissortada.

En l'obra de Joaquim Muntaner les coses van d'una altra manera. Barreja en l'acció un hereu fatxendós, com n'hi ha d'alguns molts en les nostres cançons i com n'han creat Eduard Marquina i Josep Maria de Segarra. Aquest hereu serà el rival de l'estudiant. Li disputarà i li prendrà la vídua. Estarà a punt de casar-s'hi, quan l'estudiant, que havia desaparegut, torna fet un mendicant i, en un rapt de ferocitat i de follia, desafia l'hereu i el mata d'una ganivetada.

La dolcesa, la melangia i la ingenuïtat de la cançó són, doncs, caïdes en aquesta obra. A desgrat dels elements que el cançoner català li han donat, Joaquim Muntaner ha fet una obra ben poc catalana. Per l'esquema que n'acabem de fer, hom veurà que precisament el seu drama és un drama de gelosia i de sang; l'etern triangle: castells dels dos mascles que es disputen a ganivetades la femella.

No diem això pas per fer-n'hi un retrat. Ell ha volgut inspirar-se en una cançó catalana i nosaltres més aviat li hem d'agrair la intenció. Però la sang i la raça han pogut més que la seva voluntat. El seu drama queda dintre la més pura tradició dels clàssics i dels romàntics castellans, no solament pels son-

timents que expressa, ans per la mateixa estructura.

"El estudiante de Vich" és, doncs, un drama d'intel·ligència romàntica, i és d'aquest punt de vista, i no en relació amb la cançó, que l'hem de jutjar. I cal dir que la intriga és molt ben portada. El segon acte, sobretot, té una estructura molt ferma i els personatges són moguts d'una manera subtil. Hom en segueix les peripècies amb un interès constant. Cert que podríem retreure-li una certa exageració, poc justificada, de les passions. Però a quin drama romàntic no podria fer-se una objecció semblant? Per a un romàntic, allò que no és extraordinari no val la pena d'ésser escrit.

En canvi, cal dir que l'expressió és molt viva i molt senzilla. El vers s'imposa per la seva força teatral, i alguns passatges poètics són realment inspirats.

Margarida Xirgu, Alfons Muñoz, López Lagar, Porredon, Pascuala Mesa, etc., diuen molt bé els versos i donen el necessari relleu a les figures. Els decorats i els vestits, ben estilitats, dels actors acaben de donar a l'obra un aire poètic.

DOMENEC GUANSE

TEATRE GOYA

Debut de la companyia de Carmen Moragues, amb la comèdia de Moreto, "El desdén, com el desdén"

Per a demà, divendres, a la nit, ens anuncia l'empresa del teatre Goya el debut de la companyia de comèdies, en prosa i en vers, que dirigeix Carme Moragues.

Carme Moragues ve al front d'un conjunt artístic del qual és primer actor Rafael Calvo, porta un repertori en el qual, juntament amb les millors obres del teatre d'avantguarda, figuren les més famoses dels clàssics espanyols i estrangers. Compta, de més a més, Carme Moragues, per donar a conèixer durant la seva actuació al teatre Goya, amb estrena dels millors autors nacionals i els més famosos del món, com Ibsen, Girardoux, D'Annunzio, etc.

L'obra escollida per Carme Moragues per al seu debut a Barcelona és la comèdia d'Agustí Moreto, "El desdén com el desdén", de la qual fa una veritable creació.

Es despatxà ja a comptaduria del teatre totes les tardes de quatre a set.

ELS MILLORS APARELLS A LA MILLOR ORA

9-PELAYO-RADIO-9

GRAN EXPOSICIO

PELAYO, núm. 9, entresol ★ ENTRADA LLIBRE

VIDA SOCIAL

Informació universitària

UNA CONFERENCIA DE BOFILL I MATEOS, ORGANITZADA PER LA SECCIO UNIVERSITARIA D'ACCIO CATALANA REPUBLICANA

Aquest vespre, a dos quarts de vuit, tindrà lloc a l'estatge social d'Acció Catalana Republicana la inauguració d'un cicle d'estudis d'actuació política, que ha organitzat la Secció Universitària d'

Informació política

PARTIT CATALANISTA REPUBLICA

SOPAR D'HOMENATGE
al senyor

L. NICOLAU D'OLWER

Representant de Catalunya en el Primer Govern de la República

DIA 9 DE GENER DE 1932, A LES DEU DE LA NIT,
A L'HOTEL ORIENT

Preu del tiquet: 20 Ptas.

inscripcions:

ACCIO CATALANA REPUBLICANA,
LA PUBLICITAT (Corts Catalanes, 589)
i a l'HOTEL ORIENT.

a tal objecte el Palau de Comunicacions no va passar d'un mer espai lli-
terari i observant més tard que al
ressó de la memorable Assemblea del
Palau de la Metallúrgia celebrada el
dia 18 d'octubre, ni les conclusions
allí aprovades per aclamació per més
de 2.000 pàgines assistents no arri-
ven a interessar les autoritats, i que
adue els acords presos pel Consisto-
ri en l'afar mercat es convertien, no
se sap per quines virtuts màgiques, en
aigua-poll, decidint posar terme al
plet emprant altres arguments de més
eficàcia que les gestions i expedien-
teus usals i desesperants.

A tal fi acordaren improvisar un
mercat al bell mig del passeig de la
Indústria i circularen les oportunes
instruccions als pàgines, assenyalant
el lloc de via pública on els socis de
cada Sindicat havien de deixar llurs
productes per a vendre'ls directament
als consumidors.

A dos quarts de tres de la matina-
da una corrua de carros i camions
esperaven al passeig del Marqués de
l'Argentera i carretera de Mataró l'or-
dre d'avançar i descarregar les horta-
lisses, la qual cosa efectuaren per
torn rigorós, descarregant les escar-
xotes des de l'estació de França fins
al carrer de Fustina, i les hortallisses
des del carrer de Ribera cap al Palau
de Belles Arts.

Una hora més tard esperava el seu
torn la corrua de carros i camions de
fruites, que descarregaren en l'espai
comprés entre els dos darrers esmen-
tats carrers i sota els porxos.

Aquestes operacions foren portades
a cap sota la direcció d'una Comissió
nomenada a l'efecte, que portà a terme
brillament el seu comú.

Acompanyant els vehicles hi havia
una bona representació de socis de
cada Sindicat, i a més al primer tren
arribaren les pàgines encarregades d'e-
fectuar les vendes.

El quadro que a les cinc del matí
oferia el passeig de la Indústria co-

bert de cap a cap de fruites i verdu-
res, amb la munió de pàgines i com-
pradors, amb el decorat dels focs en-
cesos arren per espantar les tenebres
i escalfar-se, era interessant.

La venda fou un èxit, puix que de
tota aquella explanada de productes, a
l'hora de tancar el mercat sols que-
daven una quantia coves d'escarxotes.
L'únic incident digne d'esmentar-
se és que a punta de dia, no se sap
obint a quines ordres, s'apagaren els
fars elèctrics del passeig de la In-
dústria, i en adonar-se que seguien en-
cesos els de les altres vies els pàgines
exterioritzaren amb xislets llur
protesta per deixar-los totalment a les
fosques, com si ja no hagués estat
prou escassa la llum que havien tingut
durant tota la matinalda.

Per contrast amb l'espectacle
d'exuberància del carrer, el de l'in-
terior del Mercat, com és de supo-
sar, era de buidor de productes, i
per tant, de compradors, els quals
anaren a fer les transaccions direc-
tament a primera mà, així és, als
productors.

La buidor dintre el Mercat Cen-
tral, amb tot i ésser molt accentua-
da, més ho hauria estat encara si al
costat no hi haguessin hagut algu-
nes parades pròpies dels Sindicats
Agrícoles, la qual cosa podia donar
lloc a confusió als no assabentats, i
si els venedors no haguessin tractat
d'esmentar el cop rebut fent-se ve-
nir expedicions de fruites i verdu-
res de Novelda, Cervera de la Can-
nyada i Gandia i altres llocs, no-
tant-se adue que han vingut a Bar-
celona expedicions que originaria-
ment anaven destinades a Bilbao i
altres mercats d'Espanya.

Avui s'ha demostrat, als que no
ho saben, que les fruites i verdu-
res no són productes de generació
espanyola i que no les fabriquen
els centenars de venedors influents
del Mercat, sinó que, per contra, són

els resultats de les suors de milers
i milers de pàgines que han de
semar-les, cavar-les i collir-les.

Palau de la Generalitat

El Conseller de Governació

Ahir els periodistes que fan
informació a la Generalitat vi-
sitaren el Conseller de Gover-
nació, senyor Terradellas, el
qual els manifestà que no le-
nia cap notícia important per
a donar-los, puix que havia
estat tot el matí despatxant
assumptes del seu departa-
ment.

Miquel Albert, secretari del
Conseller de Governació

El Conseller de Governació,
senyor Josep Terradellas, ha
nomenat secretari particular el
senyor Miquel Albert, el qual
s'ha posseccionat ja del seu
càrrec.

El senyor Terradellas ens co-
munica que rebra el públic tots
els dies, d'onze a una, llevat
dels dilluns i dissabtes.

El concurs per a proveir
deu beques d'estudis
d'expert agrícola

Es recorda que el concurs
obert per la Generalitat per tal
de proveir deu beques d'estudis
d'expert agrícola, a la Granja
de Caldes, acaba el dia 12 vi-
nent.

Les sollicituds han d'ésser
adreçades a l'Escola d'Agricul-
tura, carrer d'Urgell, 187.

LES LLETRES

LA CRISI DEL LLIBRE

(III)
Subratllada, en una altra nota, la
poca raó que tenen aquells qui
creuen que la crisi del nostre llibre
és una conseqüència de la crisi de
qualitats estricteament literàries de
la producció, ja no cal dir que con-
sidero inútil l'instrument de la crí-
tica valorativa per a enfocar el pro-
blema de la inhibició del públic.
I crec, també, que no evitaria aques-
ta inhibició i, per tant, que no ser-
via la causa del nostre llibre, el
simple fet de destacar un estol de
crítics severos —l'acció dels quals, so-
bre el gust general, seria, altrament,
problemàtica. Només en un país
ideal la crisi de lectors podria ésser
considerada signe matemàtic d'una
crisi literària. Avui el lector corrent
és un lector precipitat de llibres
suggerius i fàcils. Pot donar-se el
cas que aquests llibres siguin, tam-
bé, excel·lents; però no serà llur
vera excel·lència la causa determi-
nant de llur èxit immediat. Això
s'esdevé a tot arreu i no és estrany
que s'esdevingui a Catalunya. Si no
abunden en la nostra literatura els
llibres agradables, suggestius i fà-
cils no és sorprenent que tinguem
un gran sector de lectors en va-
cances. I em sembla que si volem
saber d'una manera aproximada l'ab-
ast de la crisi, no tenim altre camí
que aquell que mena a considerar
les causes que originen la pobresa
de la producció de novetats a l'abast
del públic inhibid.

Cal precisar, encara, abans de do-
nar un nou pas, que cal entendre
per crisi de lectors. La sobrada
creixença de públic provocada per
soció de la Dictadura és la causa

per la qual molta no venen el pro-
blema en la seva extensió. La lli-
teratura catalana ha estat sempre en
crisi de lectors. Si ara podem par-
lar amb una certa alarma de crisi,
no és pas, segurament, perquè la
quantitat de lectors hagi minvat d'u-
na manera molt notable si prene-
m com a terme de comparació que-
vol període anterior a la Dicta-
ra; podem parlar de crisi perquè é-
vident que la quantitat de lectors
efectius no ha crescut en la mateixa
proporció amb què ha crescut la
quantitat de lectors possibles, o si-
gui dels catalanitzats per les pro-
pagandes polítiques i per l'acció dels
diaris. No tinc dades concretes per
a demostrar-ho rigorosament, però
em sembla que poques èpoques hi
ha hagut en les quals la venda de
llibres catalans fos molt superior a
la d'ara. I ara pesen, com mai, sobre
el nostre públic els esdeveniments
polítics —i llur emoció, que tant i
tant tendeix al monopoli.

I no és argument vàlid per a
apuntar un concepte pessimista de
la crisi el que podria derivar de la
desaparició lamentable d'algunes de
les nostres millors publicacions. La
majoria eren filles de la congestió
congruïda per la Dictadura i amb la
dictadura han passat. En pocs paí-
sos és possible mantenir publicacions
seleccionades al marge de nacencetes, o
al marge de l'Estat. La cultura és
una cosa cara, i seria demanar molt
que reeixissin a Catalunya empreses
que difícilment reixen als indrets
més treballats del món.

ARMAND OBIOLS

A RIPOLL
Diumenge, dia 10 de gener,
a les onze del matí
GRAN MITING
D'ACCIO CATALANA
REPUBLICANA
Organitzat per
"RESSORGIMENT"
de Ripoll
Hi prendran part:
Sebastià Anglada
Miquel Ferrer
Carles Jordà i Fages
Lluís Masot i Balaguer
Jaume Bofill i Mates
L. Nicolau d'Olwer

ral), organitzada per la Secció d'Es-
tadística Econòmica, Política i Socials
d'aquest Ateneu, una conferència pù-
blica, que anirà a càrrec d'Andreu
Nin, i dissertarà sobre el tema: "El
moment actual de la revolució espa-
nyola".

Nova publicació
sindicalista

A Terrassa ha començat a publi-
car-se un nou setmanari intitulat
"Bravo y Cerebro". Està totalment
escrit en castellà, i és òrgan de l'or-
ganització anarco-sindicalista de Ter-
rassa.

Un sindicat expulsat
de la Confederació

Escrivien de Lleida que ha estat ex-
pulsat de la Confederació Nacional
del Treball, delegació lleidatana, el
Sindicat del ram de la fusta i els seus
anexos de la dita ciutat, per haver
conservat, malgrat de les indicacions
del Comitè Regional, com a president
el militant del Bloc Obrer i Campe-
rol, Francesc Aguilà.

La catalanització de la
premsa comarcal

D'acord de Cap d'Any que el "Diari
de Girona" és publica redactat total-
ment en català. La reforma ha estat
molt ben rebuda i celebrada pels seus
numerosos lectors.

Es hora que els pocs periòdics co-
marcals que no s'han decidit encara
a fer-ho segueixin decididament l'ex-
emple donat per aquell col·lega amb
la seva catalanització.

"Solidaridad Obrera"
denunciada

Ha estat denunciada "Solidaridad
Obrera" per la publicació d'un ar-
ticle considerat injuriós per a les au-
toritats.

SEGIMON ROVIRA
IMPRESA - ARTICLES ESCRITORS
RAMBLA DE CATALUNYA, 62

Noticiari

—El Círcol Republicà del Guina-
rdó, adherit a l'organització política
del Círcol Republicà de la Portaf-
rissa, ha quedat instal·lat a la Rambla
Volant, 73, baixos.

La inauguració oficial tindrà lloc el
vinent dia 17, a les sis de la tarda,
amb un xampany d'honor.

—La conferència "Questions indis-
pensables per a la revolució proletà-
ria", per Hilari Arlandis, que fou
suspendida, es donarà avui, a les deu
de la nit, al Centre Obrer de Cultura i
Esport, domiciliat a Tantarantana, 8,
principal.

—UNIO SOCIALISTA DE CA-
TALUNYA (Secció IX i X. Clot,
22). —Avui, dijous, a les deu de la
nit, conferència, a l'estatge social, de
les dites seccions, pel senyor Fran-
cisco Viladomat, el qual desahel·larà
el tema: "El socialisme a Catalu-
nya".

La Unió de Sindicats
Agrícoles de Catalunya
i el plet del Mercat
del Born

Els Comitès de les Seccions de
Producció de Fruites i Productes
Hortícoles Primeres de la U. S. A.,
després d'haver posat en joc tots els
mitjans legals al seu abast per tal d'ob-
tenir que es respectés un dret recone-
gut pel Reglament de Mercats de 31
de gener de 1928, que estableix en el
seu article tercer que una meitat de
l'espai ha d'ésser reservat per als Sin-
dicats Agrícoles i pàgines, i en l'ar-
ticle onzè, que disposa que les vendes
han d'efectuar-se al matí i a la tarda,
i havent-se convençut que l'oferta que
se'ls va fer un dia que es destinaria

INFORMACIO DE CATALUNYA

TARRAGA
Acció Popular :: El Tàrraga,
campió :: Bal·lons :: Servei te-
legràfic :: Religiosos :: Altres
noves

Un gran esdeveniment va as-
solir diumenge passat el miting
organitzat per Acció Popular.
De tots els pobles de la co-
marca vingueren representa-
cions.

L'acte tingué lloc a la sala-
teatre de l'Ateneu, que es va
veure completament plena.

Feren ús de la paraula el pre-
sident de la delegació local En-
Josep Burgués i altres oradors.
Es imposible transcriure els
detalls apuntats en el curs de
les dissertacions, l'otes elles
destinades a descriure l'ideari
d'A. P.

Hom cospà en aquest acte
l'actuació de certs comunistes
disposats a enterbolir, però els
seus propòsits sols arribaren a
fer més interessant l'acte, que
es va acabar en mig del més viu
entusiasme.

Hom feia anys que no havia
vist a la sala de l'Ateneu tanta
gent, i que posseís un tan alt
gra d'afelicitat.

—Amb el partit celebrat
diumenge passat a Borges en-
tre el titular i el Tàrraga S. C.,
aquest va quedar novament
campió de la província.

En anys que la supremacia
de futbol de les terres de Lleida
l'aconseguien els targarins,
als quals no cal dir que
transludem la nostra felicitat
a les moltes que a no dubtar
hauran rebut, desitjant-los en el
Campionat de Catalunya una
actuació tan feliç com la que
ha regnat fins ara.

—L'estació pluviomètrica
d'aquesta ciutat, a càrrec del
senyor Fleguer, dona dins les
planes d'Acció Comarcal el ba-
lanc de l'aigua recollida durant
l'any 1931, el qual no ha estat
pas tan satisfactori com l'any
anterior; hi ha una diferència
de 2175 litres de menys. Ha
plogut, durant l'any, 50 dies
justos, i segons es diu, si la
resta d'hivern no plou, l'estiu
vinent serà una mala època per
a les plantes, a les quals man-
carà aigua.

—Altra vegada està tancat
el servei telefònic d'aquesta
ciutat, i com diu molt bé un
periòdic local, seria hora que
la Comissió de Comerç i l'Ajunta-
ment posessin remei a aque-
lla anomalia, car actualment no
es poden expedir telegrams, i
els que es reben són per correu
des de l'estació més propera.

Quan parlaran aquestes irre-
gularitats?

—Diumenge passat, a l'es-
glésia dels Escolapis, el Pare
Vicent Güell, S. J., va celebrar
les seves noves sacerdotals.

Durant la missa, l'Orfèol Nova
Tàrraga va cantar diverses
cançons.

Al final fou entonat un Te-
deum, i es celebrà el basamans.

La missa fou aplicada al seu
germà, el qual en vida havia
estat el director de l'Orfèol,
mestre Güell (A. C. S.).

—El temps d'època de dia-
sable passat, ha millorat, i no
es veuen aquelles temperatures
tan elevades de la setmana pas-
sada.

—Hom constata l'èxit que
va assolir el nou setmanari ti-

tulat "Acció Comarcal", i que
fa tres setmanes que veu la
llum pública.

Hom fa elogis de la seva pre-
sentació i de la serietat que in-
fereix en la direcció d'aquest
diari, el qual cada setmana por-
ta gravats de les coses més in-
teressants.

Cal assenyalar la cura grà-
màtica que encloïu i que no es-
taven acostumats a veure a les
publicacions locals.

El camí ascendent i de millo-
rament que cada setmana hom
veu a "Acció Comarcal", fa
creure que dintre pox assitirà
la supremacia, si no ho és ja
ara, dels setmanaris que es pu-
bliquen a la província.

No cal dir, com a targarins,
amb quina satisfacció ho esmen-
tem.

—Entre els que han dirigit
telegrams d'adhesió al go-
vernador dimissionari de Barce-
lona, senyor Anguera de Safo, cal
assenyalar en primer lloc l'Ajunta-
ment, Acció Catalana i Sin-
dicat.

—Divendres passat, a Bol-
dú, el jove Josep Ginesta va po-
sar fi a la seva vida, enganyant-
se un tret a la boca. Sofria una
malaltia, segons es diu, incur-
rible.

**HAN ESTAT DETINGUTS ELS
AUTORS DEL ROBATORI AL
SANTUARI DE NÚRIA**

Fa dies que al Santuari de Núria
se descobria-se la sotstracció de di-
versos objectes de valor. L'adminis-
trador d'aquest Santuari, Rvd. Bo-
naventura Carreres, venia notant
d'un quant de temps ençà la desapa-
rició dels diners de les caixetes d'al-
moines de l'església i de joies d'unes
vitriues del temple.

Darrerament notà a manca qua-
tre braçalets d'or, dos rosaris, set
agulles de corbata, dos anells, tot
això del mateix metall, i dos anells
de platí; un parell de gafes per a
la neu i dos o tres objectes més de
poc valor.

Se sospitava que l'autor de les di-
tes sotstraccions era un tal Clemente,
dependent de l'hotel del Santuari,
com a ajudant de cuina.

Aquest, acompanyat d'un altre de-
pendent de la casa, sortí cap a Ri-
bes per a passar dos dies de festa
que els havien estat concedits, però
com sigui que recalgueren sospites
sobre d'ell, fou avisada telefònic-
ment la guàrdia civil, que sortí al
seu encontre per la carretera, i el
detingué a Riap.

S'anomena Josep Clemente Loro-
so, de 25 anys, solter, natural de
Teresa (Castelló) el qual es confessà
autor de les sotstraccions dels diners
i de les joies, amb l'ajut d'un com-
pany de treball anomenat Joaquim
Ballesteros Navarro. A l'acte de la
detenció se li ocuparen 28 pessetes.

Més tard, al bagul on guardava la
seva roba, a la seva habitació, foren
trobat dos braçalets d'or, uns ro-
sarís i un anell també d'or, un re-
taule de miniatura daurat, amb un
anell de platí, 120 pessetes en me-
tallí i una libreta d'estalvi per 150
pessetes.

Entre les robes del Ballesteros,
que també fou detingut, no se li tro-
bà res. Aquest manifestà que ho te-
nia guardat a Barcelona a casa d'un
parent seu.

OLOT

Diverses

Al poble de Castellfollit s'ha
esfondrat una cabana que man-

cava poc per acabar, i entre les
runes hi quedà colgat el paleta
Joan Boixagut Reixach, de 45
anys, casat, sofrint diverses i
greus ferides, de les quals morí,
amb tot i els auxilis que li
foren prestats.

—Ultra la nevada, caiguda
abans de Nadal, n'ha caigut una
altra, encara més considerable.

Després bufà força tramun-
tana, que feu més intens el
fred. Amb tot, ara s'ha suavit-
zat bastant.

—Al saló d'actes de l'Ajunta-
ment ha donat dues interes-
sants conferències sobre histò-
ria local, mossèn Frederic Al-
banell. Hi assistí selecte con-
currencia.

—La Diputació de Girona
ha acordat lliurar a l'Ajunta-
ment 5.000 pessetes de les
10.000 consignades per a obres
d'arranjament dels locals des-
tinats a Escola de Belles Ofi-
cines.

—Les festes nadalzenques i
de Cap d'Any han estat força
animades, i sense desdir del seu
caire tradicional.

Durant aquestes festes ha es-
tat ben remarcable l'afluència
de forasters aquests principal-
ment per a visitar els nombrosos
possessors construïts amb
motiu del concurs anual orga-
nizat per la Confraria de la
Verge de Montserrat. Alguns
d'ells són ben remarcables. Veu-
rom el fall del Jural.

—La fira del primer dilluns
de mes ha estat ben pox con-
correguda i menys animada.

Les transaccions han estat
ben poques i a preus baixos.

TARRAGONA

Donatiu :: Apat al governador
Tripulants detinguts :: Teatrals

La fàbrica de gèneros de punt
Sucessor de J. i J. Solano ha
cedit la quantitat de 500 pes-
setes, destinades al Col·legi
d'Orfes de la Guàrdia Civil, en
anomenat als serveis prestats
per aquest institut durant la
vaga que afectà fa alguns mesos
l'esmentada fàbrica.

Els periodistes que fan in-
formació al Govern Civil van
obsequiar, diumenge passat, en
la seva qualitat de periodista,
amb un àpat celebrat a Poblel,
el senyor Noguer i Cornet, go-
vernador civil de la província.

A l'acte va assistir-hi la se-
nyora Maria Sirvent de Noguer,
esposa del governador; els dos
secretaris del governador, se-
nyors Gentiles i Anguera, i el
membre del Patronat de Poblel
senyor Toda.

L'acte transcorregué dintre
d'una envejable companyonia, i,
en acabar, el governador recom-
pensa als periodistes la seva gen-
tillesa.

Dilluns, la policia urba-
na va haver d'intervir en un
escàndol de regulars propor-
cions, que originaren tres tri-
pulsants del vapor danès "Bri-
low".

La cosa acabà amb la deten-
ció dels avaluadors, detenidó
que obligà el vaixell a demorar
per unes quantes hores la seva
sortida del port.

En forma una mica irra-
gular, segons es desprèn de la
protesta publicada a la premsa
local per la representació de la
companyia, ha acabat l'actuació
al Teatre Principal, dels artis-

MERIDIANS

per
FOCIUS

** De la llibertat humana. —
Schelling, en les seves recerques filo-
sòfiques sobre l'essència de la llibertat
humana, diu: "La veritable llibertat
està en harmonia amb una conscièn-
cia de la qual ens dona l'experiència,
quan l'Esperit i el Cor, sota la in-
fluència de llurs lleis pròpies, afirmen
llibrement allò que és necessari. Si el
Mal consisteix en el desacord dels dos
principis, el Bé només pot consistir
en llur acord perfecte, i el lligam
que els uneix ha d'ésser diví, puix que
els dos principis són Un, no pas d'una
manera condicionada, ans d'una ma-
nera perfecta i incondicionada. Lli-
brement no pot, doncs, ésser repre-
sentada com a una moralitat consentida
després d'una tria per la criatura o
sortida d'una determinació de si mate-
ix. Puix que aquesta darrera idea
implicaria que els dos principis no
són pas Un, en si; però aleshores
com han d'ésser Un si no ho són?

A més, ens porta a l'impossible sis-
tema de l'Arbitrari equilibrat. Doncs,
la relació d'aquests dos principis con-
sisteix en el fet que el principi tene-
bre (l'Egoisme) està lligat a la
llum. Que ens sigui permès d'apli-
car a aquesta relació el terme "Reli-
giositat" en el sentit primitiu del mot.
No entenem pas per això qüestions
d'època malaltosa anomenada així; els
presentiments plens de misteri, la
voluntat de sentir com-se-vulla, la di-
vinitat. Puix que Déu és en nosaltres
la consciència clara o la mateixa llum
espiritual única que aclareix tota la
resta, ben lluny, doncs, d'ésser per
ella mateixa obscura; i no deixa, ver-
ment, aquell en el qual és present, ni
prendre repòs, ni distreure's. Aquest
coneixement és, allà on es troba, al-
guna cosa més substancial que no ho
creuen els filòsofs del Sentiment. En-
tenem la "Religiositat" en el sentit
primitiu i pràctic del mot. Significa
consciència, així és, que hom obra
segons el saber, i que hom no renga
en la seva acció la llum del coneix-
ement. Un home en el qual és im-
possible, no pas d'una manera humana,
física o psicològica, però divina, de
no ésser així, és anomenat religiós o
conscienciat en el sentit més elevat del
mot. Aquell que, en el moment donat,
ha de repetir-se encara la fórmula del
deure per tal de decidir-se a l'acció
justa per respecte envers ella, no és
virtuós. El sentit mateix del mot in-

dica que la Religió no deixa cap tria
entre els contraris, cap *acquiescència*
arbitrària (el flagell de tota moral);
significa al contrari la decisió d'ob

INFORMACIÓ DE MADRID

LES CORTS CONSTITUENTS

Debat sobre els successos d'Arnedo. — Alguns "jabalies" llancen acusacions contra el general Sanjurjo. — El senyor Azaña, en el seu discurs, diu que és molt fàcil llançar-les quan no es té cap responsabilitat. — Repeteix que es farà justícia i que la guàrdia civil no té cap influència sobre el Govern

Madrid, 6. — A les cinc menys deu minuts obre la sessió el senyor Besteiro.

El banc blau, desert, i molt pocs diputats als escons.

Es llegeix i aprova l'acta de la sessió anterior.

Occupen el banc blau els ministres d'Estat i Governació.

El PRESIDENT DE LA CAMBRA dona compte que, amb motiu del canvi de nom dels ministres de Foment i Economia, han canviat també els noms de les respectives comissions parlamentàries.

S'entra en precs i preguntes.

Els successos de Jerez

El senyor ALTABANS, diputat radical per Gandia, diu que ha estat testimoni presencial en els successos ocorreguts a Jerez, abans d'ahir, i dels quals han resultat, per dispar de la guàrdia civil, dos morts i divuit ferits, deu dels quals greus.

Manifesta que, per la seva gran simpatia i per la gran amistat que té amb aquell veïnat, no vol fer el relat detallat de l'ocorregut, però que podria ésser apassionat. Demana al ministre de la Governació que es nomeni una comissió especial que, escoltant tot el veïnat, la força que intervingué en la batalla i els testimonis presencials, depuri tot el que va ocórrer, i s'apliquin les sancions que siguin necessàries, arribin a qui sigui.

El MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ li contesta, i diu que les notícies que tenen d'aquests successos són molt confuses. Declara que s'ha enviat a Jerez un delegat del governador perquè informi, i afirma que es procedirà amb estricta justícia i energia.

El senyor ALTABANS insisteix en el nomenament d'un jte especial sense perjudici de l'informació governativa.

El MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ torna a contestar-li, proment-li que s'ocuparà d'aquest assumpte en unió del ministre de Justícia.

Els emigrants

El senyor GUERRA DEL RIO dirigeix dos precs al ministre d'Estat. Un dels precs es relaciona amb la situació en què es troben diversos centenars d'emigrants canaris a Cuba. Demana que siguin repatriats, puix que el dia 1 de febrer sortirà de La Havana un vapor espanyol.

També demana que intervingui el ministre d'Estat sobre el Govern francès a fi que els permisos d'importació de platanes i d'altres fruites canàries siguin distribuïts pel Govern espanyol entre els exportadors en lloc de per les entrades franceses com es fa ara.

El ministre d'Estat, respecte d'aquest darrer prec, diu que ja es venen ocupant de l'assumpte en unió del ministre d'Agricultura.

Amb referència al problema de la repatriació d'emigrants diu que és un problema molt més ample del que sembla a primera vista, puix que, no es tracta solament de la repatriació d'emigrants canaris, sinó de molts milers d'emigrants espanyols que es troben en precària situació. A més cal tenir en compte que la tornada a Espanya d'aquests emigrants agreujaria la situació de l'atur forçós.

Occupen el banc blau els ministres de Marina, Justícia i Instrucció Pública, i poc després el president del Consell. També entren a la Cambra els diputats socialistes i radicals-socialistes que havien assistit a la reunió de les seves respectives minories.

El senyor SEGOVIA intervé i es portin a efecte les obres per instal·lar escoles a tretze pobles de la província de Càceres, adscrits a Guadalupe.

El ministre d'INSTRUCCIÓ lamenta no poder contestar al senyor Segovia sense fer una prèvia investigació.

El senyor SEGOVIA rectifica.

Intervenció del Sr. Sabrás referent als fets d'Arnedo

El senyor AMOS SABRÁS parla dels successos d'Arnedo fent una relació del plantejament de la vaga a la fàbrica de Fèlix Muro, dient que s'ha donat a què aquest inviti els seus obrers a què vetessin la candidatura monàrquica. Aquests emeteren llurs sufragis amb llibertat de criteri i votaren pels candidats republicans.

Aquell senyor, molestat, acomiadà diversos obrers. El governador civil li havia donat un termini de setanta dues hores per readmetre els obrers acomiadats. Com que no complí aquesta ordre se'l volgué detenir, i resultà que el senyor Muro havia desaparegut.

A més, a Logroño, per causes accidentals, no hi havia inspecció de Treball, i en aquests pobles, on l'autoritat està unida als cànecs, com a Arnedo, no es compleix cap llei de treball. En aquestes condicions, els obrers anunciaren que es creien en la necessitat d'anar a la vaga.

Relata després els successos d'acord amb el que han dit diversos testimonis presencials, entre ells el president de l'Agrupació Socialista de Calahorra. Dona diversos detalls, entre ells el d'un infant que tractava de fugir dominat pel pànic i es veié perseguit pel fusel d'un guàrdia que anà marcant impactes a la paret fins que el nen va caure ferit. (Forts rumors als bancs de l'esquerra).

El senyor BALBONTIN: Ha estat una salvatjada.

El senyor SABRÁS llegeix un telegrama del senyor Hora que diu: "Intransigència guàrdia civil exercint coaccions pot produir incidents. Garantíci tranquil·litat. Els obrers no sortiran de la llei. Prego ordres governador moderi impuls guàrdia civil."

Aquest telegrama que jo vaig portar per lliurar-lo al ministre de la Governació no va poder arribar a les seves mans a temps. L'expedient tampoc és al ministeri del Treball, i és que tot el que pot perjudicar a aquest senyor Muro desapareix.

El Parlament i el Govern donaran la solució de l'assumpte en justícia, i, també, la col·lectivitat del guàrdia civil, que, com totes, té el seu honor que vol defensar, i no pot ésser solidària del que faia alguns guàrdies civils; i nosaltres esperem que es faci justícia.

El ministre de la Governació promet que es farà justícia, qalsevol que sigui el responsable

El MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ diu, respecte a la primera part del relat del senyor Sabrás, o sigui del plantejament de la vaga, que no és del seu departament. Quant a la referència dels successos, està donada per algú que ha vist caure els ferits, i encara que no pot dubtar de la versemblança del relat del senyor Hora, és indiscutible que està influït per la passió. La perfecta visió de matris no és en aquesta referència.

En el telegrama oficial del governador, postat després de la conferència, en anunciar que la manifestació es produïa amb caràcter violent, es diu que, abans que la guàrdia civil disparés, sonaren diversos dispar d'arma curta, i el guàrdia resultà ferit en una cama. Jo, desitjós que el Govern tingui un informe complet, he ordenat una persona de tota la meua confiança, el senyor Calviño, que es trasllada a Arnedo i faci una investigació minuciosa. Quan tinguem en el nostre poder aquesta informació es podrà determinar la forma en què va ocórrer l'agressió, i precisar les responsabilitats. El que us pugui assegurar a la Cambra és que, qualsevol que sigui aquell que hagi incorregut en responsabilitat, sofrirà la sanció corresponent; es farà justícia plena; però també cal que la Cambra no es deixi arrossegar per passions d'una i altra banda.

El senyor SABRÁS rectifica i creu que el seu relat és el verac. Nosaltres — afegeix — tenim plena confiança en el Govern i en el ministre de la Governació.

El PRESIDENT DE LA CAMBRA diu que, com que no es pot donar a aquest debat caràcter d'interpel·lació, ja que el Govern hauria declarat que manca de dades per a contestar fins que reuneixi la informació completa, prega als diputats que han demanat la paraula i que hagin d'intervenir que s'esperin fins que siguin aportats aquells informes.

La minoria radical-socialista procedeix pel seu compte a una informació

El senyor RUIZ DEL RIO, en nom dels radicals socialistes, diu que la seva minoria està fent també una informació, i no vol qualificar els fets fins que no sigui acabada, encara que coincideixen les seves referències amb les exposades pel senyor Sabrás.

La minoria radical socialista i els seus representants de la província de Logroño disposen la seva confiança en el Govern, segurs que, pel seu propi honor, imposarà les sancions que es derivin de les investigacions que realitza.

El senyor Lluhi defineix el criteri de la minoria catalana, que ha vist amb disgust les manifestacions del general Sanjurjo

El senyor LLUHI: Ahir es parlà en aquesta Cambra dels successos de Castilblanco amb justícia serena. Nosaltres no tenim res a dir-hi. El problema d'avui és distint, és un problema polític: és el de l'ordre públic a Espanya i la minoria ha de definir-se.

Ahir es digué que l'art 171 del Codi de justícia militar deia que els delictes de Castilblanco estaven compresos en la jurisdicció militar, i aquest no és l'esperit de la Constitució votada ací, i si és aquest l'esperit, fa falta una declaració concreta del Govern sobre aquesta qüestió.

En el problema de l'ordre públic cal tenir en compte, principalment, el governador, que és un càrrec polític, i ha d'ésser home del partit que participa en el Govern amb la mateixa ideologia de la majoria del país.

En aquestes circumstàncies, el càrrec s'encara més delicat perquè el poble no té encara plena confiança en la llei i existeixen resavies de l'antic règim. Go de Castilblanco ha estat una venjança. Jo recordo que amb motiu de realitzar una investigació com a membre de la comissió del terrorisme de Barcelona, m'assabentava que amb ocasió de l'assassinat d'una parella de la guàrdia civil el general Martínez Anido cridà a uns caps la benemèrita i els proposà l'aplicació de la llei de fugues.

Aquells caps es negaren. És innegable que el mecanisme de la guàrdia civil no està en consonància amb els temps, que el reglament és antiquat i l'armament no és adequat en molts casos; és natural l'ús de les armes llargues en els serveis de carreteres, però no es poden emprar a la ciutat.

Es absurd que hagin de disparar fusells per a dissoldre una manifestació de dones.

El Govern ha de revisar el reglament de la guàrdia civil, i mantenir l'arma llarga per les carreteres, buscar mitjans d'enllaç i també, al nostre judici, ha de desaparèixer la seva actuació de la ciutat.

Després de Go de Castilblanco hi han hagut deu o dotze morts per manifestacions. Nosaltres hem de declarar que hem vist amb disgust les manifestacions del general Sanjurjo i que ens unim al dolor per les víctimes d'Arnedo.

Els senyors Sediles i Balbontin ataquen el general Sanjurjo

El senyor SOLORZANO diu que els seus informes no coincideixen amb els de la minoria socialista, i demana que es faci una informació completa i llavors emetrà el seu criteri.

El senyor SEDILES diu que ahir es commogué la Cambra pel fet de Castilblanco i avui pel d'Arnedo. Demana que així com el Govern envia una representació a l'enterrament dels de Castilblanco, la envii a Arnedo, per a expressar el dolor del país i que s'auxilii les famílies. Protesta contra les paraules del general Sanjurjo en referir-se a l'actuació de la senyora Nelken.

El senyor BALBONTIN intervé i diu que la guàrdia civil estima el seu reglament per damunt de la Constitució.

Ambdós: les declaracions del general Sanjurjo i diu que Espanya no pot seguir essent feude de la guàrdia civil.

Així que ell coneix l'esperit dels camperols andalusos i cal evitar els moviments revolucionaris de la classe obrera camperola, perquè podrien originar una dictadura de veritat, i no com la xarlotada de Primo de Rivera. La guàrdia civil no està capacitada per a garantir l'ordre públic; la seva sola presència produeix víctimes. Diu que la guàrdia civil no vol perdre el seu esperit, per la seva imposició es fustellà els complicats de Vera, per la qual cosa dimiti el seu càrrec el senyor Blanco, ací present, i a Galán i García Hernández.

Acaba exposant el seu parer sobre el general Sanjurjo, que en lloc d'estar al davant de la guàrdia civil hauria d'estar empresonat. (En una tribuna sonen aplaudiments.)

El Sr. BESTEIRO: Si a les tribunes es produeixen manifestacions, els uijers procediran a desallotjar-les.

Una defensa del dret d'interrompre

El Sr. SOLORZANO: Què diu el Govern?

(Socialistes i radicals socialistes l'esbronquen.)

El Sr. SOLORZANO aixeca la veu i assegura que té dret a parlar.

Discurs del senyor Azaña.

La norma de la guàrdia civil, diu, és l'absoluta submissió als poders públics.

Si cal reformar el cos, es reformarà

El PRESIDENT DE LA CAMBRA torna la campaneta fins que es fa sentir. Diu al senyor Ortiz de Solorzano que té dret a parlar, però no a interrompre, i l'adverteix que al Govern no se li pot fer pressió ni protestes de què parli quan no ho cregui oportú.

El senyor ORTIZ DE SOLORZANO, en enlairar to, insisteix en el seu dret a parlar i interrompre. (Veus: No, no!) Diu que és convenient, després d'haver sentit el senyor Balbontin, escoltar la veu del Govern.

El CAP DEL GOVERN s'aixeca en mig de gran expectació, i diu: Quan el President de la Cambra anunciava que havia acabat la inter-

pellació, jo preguntava si no hi havia més diputats disposats a intervenir, perquè en cas contrari parlaria jo, no perquè cregui que el Govern ha de parlar sempre, que no és així; la prova que no és així, és que en aquest moment el Govern no té o té ben poc a dir.

Si quelcom haig de dir, és que jo podria llegir ara el discurs que vaig pronunciar ahir. Jo sosting la mateixa doctrina. Tingui la seguretat els senyors diputats que el Govern farà la justícia estricta contra tots els qui hagin faltat a la llei i al reglament. Tingui la seguretat que aquest Govern, amb absoluta serenitat, farà justícia, però cal que s'acostumi a no empavonar els problemes que es puguin presentar. Abans, sempre que s'havia plantejat un problema d'aquest caire, es començaven de posar en circulació fantasmes amenaçadors, i era que les funcions de les forces i de l'exèrcit eren plenament al servei de la monarquia. Ara no, i tinguen la seguretat que la guàrdia civil, com tot institut armat, està sotmès als preceptes de la llei. Però el Govern no pot sumar-se a les crítiques i els comentaris que es facin en pro o en contra d'un organisme de l'Estat; el que pot fer és, si creu que no funciona bé, reformar-lo.

Aquest és el meu criteri; si no esteu conformes amb ell, digueu-ho (Rumors d'aprovació.) Jo crec que la guàrdia civil és una institució potser molt dura en la seva organització, creada en altres temps; pot ésser, doncs, modificada, sumant a les iniciatives del Govern les que puguin aportar els diputats.

Respecte a altres coses, voldria no haver de parlar-ne. És molt còmode parlar, com ha fet el senyor Balbontin, quan no es té cap responsabilitat, però no es poden llançar contra un funcionari paraules com les que ha dit el senyor Balbontin contra el general Sanjurjo, que dirigeix la guàrdia civil. La guàrdia civil té, següent tenint, com a norma de conducta, l'absoluta submissió als poders públics; ni un general, ni un oficial, ni un caporal, intervenen en la vida de la República; si aquesta fos intervinguda, jo no seria al Govern; o ells o jo. (Aplaudiments.)

En el que insisteixo és en refusar tota manifestació que es pugui fer sense responsabilitat. Jo, com a ministre de la Guerra, tinc el sentit clar de la República i de la conducta; tant és així, que en moltes ocasions he ajornat resolucions que tenia ja meditada d'abans perquè no es cregués que responien a una coacció. Per tant, jo refuso, avui com ahir, tota suggestió que la República pugui estar mediatitzada. (Aplaudiments.)

Rectifiquen breument els senyors ORTIZ DE SOLORZANO i SEDILES.

El Sr. Pérez Madrigal nega que anar als cabarets sigui un mal costum, i es promou un escàndol

El senyor BALBONTIN, rectifica afirmant que el general Sanjurjo és un perill per a la República. Segueix combatent al general i diu entre altres coses que té la mala costumbre de freqüentar els cabarets.

El senyor PEREZ MADRIGAL protesta que es consideri una mala costum així, i es promou un escàndol.

El senyor BALBONTIN insisteix en el prec que es faci justícia, i diu que en els successos del parc de María Luisa no s'ha vist la justícia encara. Tampoc s'ha vist en el procés de Garraí i segueixen encara detinguts alguns sense cap culpabilitat.

Ordre del dia

El PRESIDENT DE LA CAMBRA: Queda acabat aquest debat i s'entra en l'ordre del dia.

La Cambra queda quasi buida. Al banc blau solament el senyor de los Rios i el senyor Prieto.

S'aproven definitivament diversos dictaments, entre ells alguns de suplement de crèdits.

Occupi la presidència el senyor Barres.

Un dictamen sobre la possessió d'armes curtes

Es llegeix un dictament referent al projecte de llei relativa a la tinença d'armes curtes.

El senyor SALAZAR ALONSO defensa el dictament de la Comissió, extensament.

Diu que per a evitar una discussió inútil ha d'assenyalar que la proposta del senyor del Rio ha estat acceptada per la Comissió. Queda, doncs, el dictamen modificat en aquest sentit, i únicament s'hauria de discutir una proposició del senyor Leizaola.

El senyor DE FRANCISCO s'aixeca a defensar la proposició.

El senyor ROYO VILLANOVA demana alguns aclariments.

El senyor SALAZAR ALONSO rebutja la proposició, en nom de la Comissió.

Es vota el dictamen, quedant rebutjada la modificació del senyor Leizaola i acceptada la del senyor del Rio.

Es llegeix l'ordre del dia per a demà, i a les 7.35 de la tarda, s'aixeca la sessió.

A Tolva (Osca) volien cremar l'alcalde de viu en viu

Osca, 6. — A Tolva, que està a 10 quilòmetres de Benavarre, s'han desencadenat successos que no han estat trágics per la intervenció de la guàrdia civil. El jutge municipal suplent, amb els regidors Juan Cagigas i Marian Barna, i altres, organitzaren una manifestació al davant de la qual portaven una pancarta que deia: "Suspensió de consums i destitució de l'Ajuntament." Els manifestants es dirigien a l'Ajuntament on penetraren i exigiren de l'alcalde que llurés la vara i signés una acta amb la seva destitució i la dels altres companys seus de consell. L'alcalde es negà a cedir a la pretensió dels avalotadors. En vista de la seva resistència el maltractaren i en aquell moment arribaren les forces de la guàrdia civil que dominaren el moti després de grans esforços i evitaren que l'alcalde fos cremat viu en una foguera que ja havien començat a encendre els avalotadors.

La Comissió de l'Estatut

Madrid, 6. — Aquest matí s'ha reunit al Congrés la Comissió de l'Estatut, per tal de portar a cap els treballs preparatoris per a la discussió de l'Estatut de Catalunya.

Huelva

Vaga general anunciada

Huelva, 6. — S'ha reunit l'assemblea federal d'entitats obreres i ha acordat presentar un ofici de vaga general per solidaritat amb els mariners dels vaixells pesquers, afectats a la C. N. T. que porten en vaga prop de dos mesos.

La minoria vitivinícola

Madrid, 6. — Demà, a les onze del matí, es reunirà en una de les seccions del Congrés, la minoria vitivinícola, per a tractar de les relacions comercials amb França amb motiu del darrer conveni del règim d'alcoholis; de les guies de circulació de vins; del decret inclouent el vi en el preu dels menjars dels restaurants i d'altres qüestions relacionades amb el comerç de vins.

Avui hi haurà interpellació sobre la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre

Madrid, 6. — Acabada la sessió, el senyor Besteiro ha rebut els periodistes i els ha dit que demà hi haurà una interpellació, continuació de la que hi ha pendent sobre la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.

Anem a veure si el Govern porta aviat al Parlament alguna labor. La Comissió de Justícia té quasi enllestit el dictamen referent al divorci i la secularització de cementiris. Espero que també estirà aviat enllestida la pròrroga dels pressupostos.

La conferència del senyor Maura serà radiada a Barcelona

Madrid, 6. — Definitivament, s'ha acordat que el diumenge dia 10, a les onze del matí, doni la seva anunciada conferència En Miquel Maura. Serà radiada a Barcelona per la Unió Ràdio.

Sant Sebastià

Falsa denúncia contra un marista

Sant Sebastià, 6.

A Motricio fa dies que set nois del Col·legi de Maristes es presentaren a l'alcalde i denunciaren que un dels germans comedia abusos deshonestos. L'alcalde es persona a Sant Sebastià i es posà en contacte amb el governador civil, el qual ordenà que s'obris una informació. Fe aquest, es comprovà que la declaració dels nois no era certa i que diversos dels del Centre Republicà d'aquella vila els induï a declarar-ho, dir-los que així el col·legi es tancaria i no tindrien classe.

La població, en assabentant-se del

PELS MINISTERIS

El senyor Carner facilita el decret sobre la pròrroga dels pressupostos i una nota explicativa sobre aquest

Madrid, 6. — El ministre d'Hisenda facilità avui als periodistes el decret de pròrroga trimestral dels pressupostos. Es funda en un crèdit, per al primer trimestre de 1932, de 1.052.144.050 pessetes, que representen el 25 per 100 dels crèdits xifrats l'any 1931, i els excessos que autoritza l'article segon de la dita llei pressupostària. S'autoritza els caps de servei de tots els ministeris on es realitzen obres o serveis per administració, perquè satisfacin les despeses que s'hi originin durant l'actual mes de gener, amb les quantitats que l'ordre del ministeri d'Hisenda del 30 de desembre darrer autoritzà a retindre a les seves caixes, procedents dels crèdits sobrants al seu poder del pressupost de 1931. Un cop rebuts els fons amb càrrec al pressupost prorrogat, reintegraran al Tresor integralment les quantitats retingudes com a liquidació del passat pressupost. Es declara en suspens l'aplicació de les reformes dutes a terme durant l'exercici de 1931 en les plantilles dels diferents cosos de l'Administració de l'Estat, mentre les Corts no resolguin el que en definitiva s'hagi de fer sobre aquest particular, i no obstant reflectir-se en el detall dels crèdits prorrogats per al primer trimestre de 1932. Les plantilles figurades en el pressupost de 1931, aprovat per decret del 3 de gener de l'any passat, seran incrementades solament en les quantitats precises permès en els cosos, en els quals va ésser augmentat el nombre de funcionaris, puguin els ingressats, amb l'exces de plantilles de l'any 1931, percebre els sous corresponents a la darrera categoria que hi ocupin. Aquesta disposició no afecta les millores concedides als mestres nacionals.

El Sr. Carner facilità una nota explicativa dels pressupostos prorrogats. Diu la nota que no s'ha d'incórrer en error suposant que existint augment de despesa, puix que la pròrroga ha estat formada sobre les bases establertes en la llei, present com a punt de partida el pressupost de 1931, però amb les modificacions legals introduïdes.

Els crèdits fixats per al trimestre representen el límit màxim a què les despeses poden ascendir, mentre que, en el pressupost de 1931 es consignaren autoritzacions per a concedir crèdits o per a incrementar-los als qui els corresponien. Els augmentos d'aquestes indotacions en l'any darrer, pugen més de 190.000.000 de pessetes. Entre aquestes indotacions es destaquen les obres de Ports amb 40.000.000 de pessetes; les comunicacions marítimes amb 20.000.000; la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, amb 20.000.000; participi en la contribució, amb 16.000.000 de pessetes; llinaments al Consell Superior de Ferrocarrils per reintegraments, amb 15.000.000; bonificacions a l'Institut Nacional de Previsió, amb 8.000.000; càrregues del ferrocarril de Tànger a Fez, amb 4 i mig milions i pressupost de classes passives amb més de 19.000.000 de pessetes.

Figuren també en els augmentos tinguents per present, en la determinació dels crèdits de pròrroga pressupostària, despeses de caràcter temporal d'alguna importància, entre les quals es troba la part corresponent a la segona anualitat del pla d'obres públiques a Andalusia, Múrcia, Extremadura, La Manxa, Ceuta i Melilla, que puja 158 milions de pessetes.

S'ha considerat un deure inexcusable d'equitat deixar sense efecte la reforma de plantilles realitzada en 1931. El Govern reconeix la necessitat de retribuir degudament els funcionaris i es proposa emprendre l'increment aquest problema, però no vol prejudicar la solució que s'ha de donar en conjunt.

S'ha de fer constar que les respectes plenament la llei de comptabilitat.

resultat de la informació que la Junta lliurada contra el col·legi religiós, formà una manifestació que es dirigí al Centre Republicà, on algunes persones intentaren agredir el president del Centre. Després de manifestants volgueren assassinar diverses cases d'elements republicans. En vista del caire que pren la qüestió, hi acudí la guàrdia civil, la qual procedí a dissoldre als manifestants.

La qüestió ferroviària

La investigació en la comptabilitat de les Companyies

Madrid, 6. — La Junta directiva de l'Associació d'obligacionistes i accionistes de ferrocarrils ha fet públic un manifest en el qual declara que ha vist amb satisfacció la decisió del ministeri d'Obres públiques sobre la investigació en l'estat econòmic de les Companyies. Duen que és necessari que teneadors d'accions cobren un dividend mínim i que si ha de tenir en compte que han perdut els dos terços del capital esmerlat. Veurien amb gust el rescat per part de l'Estat, si bé no patrocinen aquesta solució per creure-la perjudicial per a la Hisenda pública i per a l'exploitació de les línies.

Ministeri d'Agricultura

La reforma agrària

Madrid, 6. — El ministre d'Agricultura, Sr. Domingo, en rebre els periodistes, els va fer les següents manifestacions:

— He demanat al president del Congrés el projecte de reforma agrària, no amb el propòsit de retardar la seva discussió, sinó amb el fi que aquesta es produïx sobre un projecte que, al meu judici enfoqui la reforma agrària des d'un punt de vista d'acord amb els principis de la democràcia, en el qual els drets de la propietat privada, sempre que aquesta compleixi les seves funcions socials, siguin respectats i garantits.

La reforma agrària, que té molts aspectes i que tots hi han d'ésser en closos, constitueix un compromís ineludible d'aquest Govern. Les Corts podran discutir sobre ella dintre d'un termini molt breu.

Els fets d'Arnedo

(Continuació de la pàg. 1.)

Els radicals no han dit tot el que sabien de Castilblanco en el debat d'abans d'ahir

Madrid, 6. — Els periodistes han preguntat a determinats elements del partit radical sobre les conseqüències del debat d'ahir a la Cambra.

El diputat senyor Rei Mora ha dit que el Govern ha guanyat una batalla, però bé que si es penetra en el fons de la qüestió es veurà que només és un apariament per a un mes. La intervenció del diputat socialista senyor Saborit, al qual no pot negar-se una gran habilitat parlamentària, canvià per complet el camí del debat i devul els propòsits d'alguns diputats. El que no pot negar-se és que el discurs del senyor Azafia ha estat molt oportú i eficaç.

El senyor Salazar Alonso ha dit que li havia semblat molt dolent el debat. Els que hem estat a Castilblanco, si haguéssim dit la veritat del que esdevingué, hauríem canviat el caire del debat. Nosaltres, els radicals, no hem volgut intervenir-hi en aquesta forma perquè no es digués que fèiem una política d'aquest succés.

Condemnació unànime

Madrid, 6. — Tots els periòdics fins als altres diversos matins, condemnem els successos ocorreguts aquests dies. Tots ells demanen que es faci justícia, però que no es doni lloc que, com a derivació d'un succés, s'entauli una veritable fiuta civil que acabi amb la República.

"El Socialista" diu que, no tenint encara els antecedents complets dels successos d'Arnedo, no vol encara comentar-los.

La minoria socialista decideix donar estat parlamentari als fets d'Arnedo

Madrid, 6. — A la reunió de la minoria socialista s'acordà nomenar una comissió de 20 diputats que vagi a Arnedo per a presidir l'enterrament de les víctimes en representació de la minoria parlamentària.

S'obrí una subscripció per a les famílies de les víctimes havent lliurat els ministres socialistes 500 pessetes cada un i 100 els diputats, ascendint pels dits donatius la subscripció a 12.700 pessetes.

S'acordà també donar estat parlamentari als successos d'Arnedo, mitjançant un prece que dirigirà el diputat per aquell districte senyor Sabarís.

El senyor Prieto va dir que la reunió havia estat per a sentir els informes que havien fet l'enginyer senyor Horra, el president de la Casa del Poble de Logronyo, senyor López Ortega i el president dels socialistes de Calahorra, que havien estat testimonis presencials dels fets.

El president de l'Agrupació socialista de Calahorra dona una versió dels fets d'Arnedo

Madrid, 6. — El president de l'Agrupació Socialista de Calahorra, que anava al front de la manifestació en produir-se els fets d'Arnedo, ha fet al Congrés el següent relat de l'ocorregut:

—El fet va ocórrer ahir a les quatre de la tarda. Es va produir en desfilant la manifestació d'obrers, amb gran alegria, per haver-se acabat la vaga satisfactoriament, i en el moment en què el company Orad, el president de la Federació Local de la U. G. T. company López Ortega i jo, hi vàrem anar davant Tothom es dirigia pacíficament a l'Ajuntament, on hi havia el governador civil de Logronyo, el tinent coronel cap de la Guàrdia civil de la província i l'alcalde. Els qui vàrem anar al front de la manifestació, en arribar a l'Ajuntament, teníem el propòsit de conferenciar amb el governador, per rebre notícies de l'arranjament de la vaga i comunicar-les així als obrers. Va pujar a la Casa Municipal el senyor Orad. La manifestació va quedar dirigida per mi. El president de l'Agrupació Socialista d'Arnedo indicà als manifestants que s'havien de retirar i dirigint-se al saló de la Casa del Poble, don havien sortit, i esperar allí el resultat de la conferència del senyor Orad amb les autoritats.

Aquesta ordre fou obediada i immediatament la manifestació tornà cap enrera. En aquell moment baixava de la Casa Consistorial la representació patronal, que havia conferenciat amb la primera autoritat civil de la província. Cal fer constar que a Arnedo no existeixen odís seculars ni recents. Els manifestants no feren cap demostració hostil als patrons.

Tot i que havia començat la tornada dels manifestants a la Casa del Poble, la guàrdia civil, creient que els patrons no podrien circular amb tranquil·litat, ordenà l'acul·lar, cosa que com he dit, la multitud havia començat el retorn. El moviment dels guàrdies per a deixar lliures els voltants de l'Ajuntament fou entès i arbitrari, car començaren a repenir cops de culata a tort i a dret. Jo vaig venir, i ho mantinc com a home honest, que un guàrdia jove donà un fort cop de culata a una

donna que estava en estí avançat d'embaràs. En tornar-s'hi la indefensa dona, el guàrdia intentà donar-li un altre cop de culata, però donà un pas en fals i caigué a terra. Això i no altra cosa fou el que donà origen a la tragèdia.

Es absolutament irrellevant que s'agredís la guàrdia civil. El cap dels guàrdies, i aquests mateixos, creient que el seu company caigut ho havia estat per ferida, començaren a engegar descàrregues sobre la multitud. Pels trets que jo vaig sentir puc assegurar que cada guàrdia esmerçà dos carregadors.

Jo vaig anar immediatament a recollir un dels manifestants que havia caigut ferit i vaig estar exposat a caure també ferit pels trets de la guàrdia civil. Davant l'actitud d'aquests, que m'apuntaven amb els fusells perquè auxiliava als caiguts, vaig haver d'anar a amagar-me darrere el cotxe del governador civil, que era a pocs metres de l'edifici de l'Ajuntament, amb el pànic que vostès supondran. Estigué una estona allí i vaig poder presenciar com es feien les descàrregues. Al carrer no hi havia una ànima, però els guàrdies seguien amb el fusell en actitud de disparar novament. Vaig entrar a una farmàcia propera. Quan un grup de gent intentà sortir-ne, per recollir els ferits que eren tombats a terra, la guàrdia civil feu una altra descàrrega i haguérem d'abandonar-los.

—La població, ha quedat tranquil·la?

—Res d'això, està molt indignada. Aquella regió amb aquests fets està molt malament. Els pobles dels voltants d'Arnedo estan disposats a anar allí per a solidaritzar-se com sigui amb els seus companys.

Els socialistes han redactat un manifest, però encara no l'han fet públic

Madrid, 6. — Des de primeres hores l'ambient era pesat al Congrés. Tots els comentaris tenien un to pessimista i s'esperava amb expectació el debat sobre la inquietud social, reproduït pels fets d'Arnedo. Es concedí per tots interessos a la reunió de la minoria socialista i fàcilment advertí que els ministres d'aquest grup eren els més preocupats per la situació. Sens dubte per això, fou pres l'acord que el Sr. Sabarís no fes judicis i es limités en la seva interpellació a relatar els fets d'una manera objectiva.

En començar el diputat socialista el seu discurs, els passadissos es van desdoblar.

Es deia que els socialistes anaven a donar una nota o manifest.

El Sr. Cordero va ésser repassat unes quantes línies a l'escriptori de periodistes. Aquests li van preguntar si es tractava del document anunciat i ho va confirmar; però digué que dubtava que es facilités avui.

Els radicals negaren que es reunís aquesta tarda per tractar de l'ocorregut a Arnedo.

Un dels diputats més significatius del grup radical va dir:

—Nosaltres sabem el que hem de fer, sense necessitat de reunir-nos a cada moment.

Reunió de ministres socialistes

Madrid, 6. — En un restaurant cèntric es reuniren els ministres socialistes, Prieto, Largo Caballero i de los Rios. En aquesta reunió el senyor Largo Caballero donà compte de la conferència que sostingué aquest matí, al Ministeri de la Guerra, amb els senyors Azafia i Casares Quiroga. Sens dubte d'allí sortí la ponència presentada a la reunió de la minoria socialista, celebrada abans de la sessió del Congrés.

Manifestacions del ministre de Justícia

Madrid, 6. — El ministre de Justícia digué que havia conferenciat, respecte dels successos d'Arnedo, amb el fiscal de la República, al qual llavors acompanyava el fiscal de l'Audiència de Badajoz.

El senyor Albornoz digué que els darrers informes que havia rebut respecte als successos de Castilblanco el feien reafirmar en la seva impressió de que havien ocorregut per imprudència de l'alcalde, donant ordres reiteradament a la guàrdia civil perquè dissolgués les manifestacions.

Afegí que continuava creient que no hi hagué descontentament, entenc per això, l'augmentar el mal ja ocasionat. Eren molts els agressors, i d'aquí que les ferides dels guàrdies fossin nombroses. També digué que no hi han hagut mals tractes per als detinguts.

El fiscal de Burgos ha sortit cap a Arnedo amb el fi d'intervenir en les diligències judicials.

Confirmà que la jurisdicció civil s'ha inhibida a favor de la militar en els successos de Castilblanco.

Proposta d'una nova llei de vagues i d'ordre públic

Madrid, 6. — Nombrosos radicals socialistes s'han reunit després de la sessió del Congrés per a canviar impressions sobre l'ambient que hi ha referent a la guàrdia civil.

A propòsit dels senyors Gomariz i Lluhi, proposaran a la Cambra la votació d'una nova llei de vagues i d'ordre públic.

Detenció d'acusats pels successos de Castilblanco

Badajoz, 6. — Es confirma la detenció de l'alcalde de Talarubia, del president de la Casa del Poble i del secretari de l'Ajuntament, com a complicats en els successos de Castilblanco.

Sembla que contra ells hi ha greus acusacions.

El delinqüent foren conduït a Castilblanco, i després traslladats a Herrera del Duque, on ingressaren a la presó.

Protestes contra la senyoreta Nelken

Madrid, 6. — El sots-secretari de la Presidència, senyor Ramos, en absència del senyor Azafia, ha rebut al Congrés una Comissió de senyores que afirmaven llurs idees republicanes i protestaven de que la senyoreta Nelken ocupés un escó al Congrés.

La senyoreta Nelken fa declaracions

Madrid, 5. — Margarita Nelken ha fet declaracions a un redactor de "El Heraldo".

Manifesta que va a donar un consell a les dames d'Estopajosa. Ara tenen el vot i van a exercir aquest dret. Es convenia que es vagin assestant d'algunes coses. Visitem els senyors Azafia i Besteiro per a demanar-los que no em sigui per més segur als escons de la Cambra. Per aconseguir els seus desitjos no tenen més que dos camins: l'un intensificar la seva campanya revisionista, antirepublicana, restaurant la monarquia i portant a governar a don Jaime, a don Alfons o a don Pere Segura. L'altre camí és demanar el suplicatori i que se'm processi. Es diu que no s'ocupa espanyola i protesta d'això. Per mandat de les Corts s'ocupa espanyola com la Constitució. Es a dir, no he de declarar-me espanyola d'avant el Parlament com en ratificat la meua nacionalitat espanyola.

Sembla increïble que un militar en actiu s'hagi atrevit en un acte públic, i també polític, a qualificar-me d'estrangera, ço que és passar per damunt del Parlament, i qualificar una raça de propensa a l'espionatge. Hi ha una comissió parlamentària que admet totes les queixes i denúncies que es fan fonamentadament sobre l'actuació de la guàrdia civil. La formen set diputats, i jo sóc el secretari. Aquesta és l'organització que s'ha qualificat d'espionatge.

Es rebien diàriament més de setanta queixes contra la guàrdia civil. No obstant em sembla bé que es facin homenajes a la guàrdia civil. El que és intolerable és que amb tal o tal pretext es cometin abusos. Ahir, a les portes del Congrés, una senyora grossa i llesta insultà la meua filla, no sé si per ésser filla meua o per ésser jove.

Tanmateix a la província de Badajoz s'ha fet propaganda extremista durant les eleccions. Un diputat, que no s'asseu precisament a les files socialistes, actuà al costat del doctor Vallina.

Noves manifestacions del general Sanjurjo

Madrid, 5. — "Informaciones" publica unes noves manifestacions del general Sanjurjo. Diu que les adhesions que ha rebut la Guàrdia Civil confirmen que Espanya vol ordre. Sobretot recalca que la Guàrdia Civil no està sotmesa a cap caciquisme. Complaix amb el seu deure de la mateixa manera que qualsevol altra organització que estigui al servei de la Justícia. Es lamenta de les campanyes que es fan contra la Guàrdia Civil i diu que en aquest cas qualsevol altre cos hauria demanat defensa i potser hauria pres represàlies. No obstant, la Guàrdia Civil sofreix pacientment aquestes greuges.

Respecte als successos d'Arnedo diu que demostren un pla organitzat d'ofensiva contra aquell institut.

Un altre projecte de llei sobre reforma de la guàrdia civil

Madrid, 6. — El diputat radical-socialista per Logronyo, senyor Abeytua, ha manifestat que el senyor Botella havia donat compte en la reunió de la minoria d'un projecte de llei sobre reorganització de la Guàrdia Civil, en el qual es determina el canvi d'arma. Aquest projecte de llei ha meregut l'aprovació dels reunits i serà presentat a les Corts. En el projecte aprovat per la minoria radical-socialista es consignava que els dics en què intervingui la Guàrdia Civil seran jutjats pel fur civil, d'acord al que preceptua la Constitució, menys quan hi hagi l'estat de guerra.

A Arnedo hi ha hagut deu morts

Madrid, 6. — El Sr. Sabarís va manifestar als periodistes que segons les seves darreres notícies, el nombre de morts a Arnedo era de deu, puix que havien mort avui quatre dels ferits. A més se sap que s'han fet diverses amputacions, i aquests ferits es troben en greu estat.

L'enterrament es verificarà el dijous, i hi assistiran nombrosos diputats socialistes.

Del discurs del Sr. Azafia va dir que li havia semblat bé, i que li havia causat la impressió que el poder públic no admetria intromissions de cap mena.

Hom li va preguntar si es verificaria algun acte públic a Arnedo, i va contestar que no, puix que això fóra una inconsciència.

Les víctimes seran enterrades avui

Madrid, 6. — L'enginyer senyor Horra confirmà que l'enterrament de les víctimes pels successos d'Arnedo es verificarà el dijous, a les tres de la tarda.

La referència que ha donat respecte dels successos no varia de la ja publicada.

La representació dels socialistes a l'enterrament

Madrid, 6. — En una reunió de la U. G. T. s'acordà que assistiran a l'enterrament de les víctimes d'Arnedo el senyor Cordero i el senyor Albar en representació del partit.

L'estat dels ferits a Arnedo

Logronyo, 6. — Aquest matí ha ingressat a l'hospital Urbà Sáez, de 21 anys; presenta una ferida a l'anca dreta, amb fractura del fèmur, ferit als successos d'ahir a Arnedo.

A conseqüència de ferides rebudes en els mateixos successos ha mort a l'hospital de Logronyo Honorat Garrido, de 43 anys.

Circulà el rumor que havien mort altres tres ferits. Sembla que els més greus són divuit; i més hi ha altres ferits de menys importància i alguns que foren assistits als seus domicilis.

Des de Logronyo desmenten que es vagi a declarar la vaga general

Logronyo, 6. — La tranquil·litat és completa a tota la província. No té cap fonament el rumor que es tingui el propòsit de declarar la vaga general a conseqüència dels successos d'Arnedo.

D'aquest poble comuniquen al governador civil interí que la tranquil·litat és absoluta i el conflicte obrer està solucionat.

El jutjat militar continua practicant actives diligències. Ha estat nomenat jutge per a entendre en aquest assumpte un capità de la guàrdia civil.

El senyor Casares Quiroga desment que en un altre poble d'Extremadura el veïnat s'hagi amotinat contra els civils

Badajoz, 6. — Aquest matí ha començat a circular un rumor alarmant relacionat amb el poble de Valverde de Leganes, el qual deia que s'havia amotinat el veïnat contra la guàrdia civil i que la tenien cercada.

Els periodistes visitaren el governador, que digué que a les onze del matí havia rebut una comunicació del comandant del lloc del dit poble demanant reforços per a protegir les propietats, puix que tenia notícies que havien sortit alguns individus al camp per a causar danys. El governador ordenà la sortida de dotze guàrdies, que arribaren sense novetats i sortiren a prestar servei immediatament.

Els periodistes li posaren de relleu la importància del rumor que circulava, i llavors el governador ordenà que sortís cap a Valverde el tinent coronel de la guàrdia civil. El governador manifestà als periodistes la impossibilitat que un caporal i dos guàrdies puguin protegir les propietats extenses, pel qual motiu accedí a enviar els reforços.

A última hora de la tarda el ministre de la Governació ha dit al Congrés que els rumors no havien tingut confirmació.

Converses del ministre de la Governació amb el delegat especial

Madrid, 6. — El ministre de la Governació, en rebre, a la matinada, els periodistes, els manifestà que havia quedat resolta la vaga de sucres de Saragossa. Afegí que havia començat les converses amb el governador de Logronyo sobre els successos d'Arnedo. La conferència l'hagué de suspendre per haver hagut d'anar a acomiadar el nostre ambaixador a París, senyor Madariaga, representant la després. Demà continuarà l'examen de l'informe.

Afegí el senyor Casares que el governador de Biscaia, nomenat delegat especial per a investigar sobre els successos d'Arnedo ha telegrafiat la seva arribada a Logronyo, anunciant-li la seva sortida cap a Arnedo. El senyor Calvo representará el Govern en l'acte de l'enterrament de les víctimes.

La U. G. T., en un manifest, carrega gran part de la culpa als governadors civils

Madrid, 6. — La U. G. T. ha repartit un manifest dirigit a les organitzacions obreres i a l'opinió pública. Diu el manifest que la comissió executiva de la U. G. T. ha examinat en la seva reunió d'avui la situació creada al país a causa dels repetits fets que es venen descabellant amb la intervenció de la guàrdia civil en els conflictes obrers. D'aquest examen, fet amb tota serenitat, arriba a la conclusió que han canviat els mètodes i fets en matèria social d'ençà de la proclamació de la República, sobre tot en la intervenció de la guàrdia civil.

No volem fer responsables dels fets successos a cap institució, però hem de protestar energicament de tot el que ve succeint. La U. G. T.

Informació estrangera

LA CONFERENCIA DE REPARACIONES

Un acord entre els Estats Units, França i Anglaterra

Londres, 6. — Al "Daily Mail" li telegrafien de Washington que als cercles polítics hom creu saber que s'ha arribat a un acord en la qüestió de reparacions entre els governs dels Estats Units, de França i d'Anglaterra.

Hom creu, també, que, una vegada acabades les seves deliberacions, la Conferència de Reparacions, que es reunirà a Lausana, el president Hoover convocarà una conferència per a tractar de la qüestió monetària internacional. — Fabra.

S'ha reunit el Consell de ministres angles

Londres, 6. — L'Agència Reuter creu saber que, aquesta tarda, se celebrà una reunió del gabinet. Sembla que serà examinada l'actitud que ha de seguir-se en la Conferència de Lausana.

El primer ministre tornarà a Londres demà. El seu estat de salut ha millorat. — Fabra.

Declaracions de John Simon

Londres, 6. — En un dinar celebrat pels membres de l'Associació de la Premsa estrangera d'aquesta capital, sir John Simon, secretari d'Estat del Departament de Negocis Estrangers, ha pronunciat un discurs en el qual ha manifestat, entre altres coses, que el Govern britànic experimentaria gran satisfacció si la Conferència de reparacions tingués lloc en una data al més pròxima possible al 18 de l'actual, puix que en un altre cas, diversos ministres que desitjarien assistir-hi no podrien fer-ho a causa dels treballs parlamentaris.

Per tal que el primer ministre pugui trobar-se present en la dita Conferència, haurà de reunir-se.

A LA SOCIETAT DE NACIONS

S'ajorna la Conferència per a la Unió europea

Ginebra, 6. — El senyor Briand, en la seva qualitat de president del Comitè d'estudi per a la Unió europea, ha demanat a tots els Governos dels Estats membres de la dita Comissió l'ajornament de la reunió que havia estat convocada per al dia 22 del corrent.

En la comunicació es diu que aquest ajornament és necessari pels preparatius que s'estaran realitzant en la data esmentada per a la Conferència del desarmament i per a la Conferència de reparacions i perquè en la reunió d'aquesta última els representants dels diversos Estats podran posar-se d'acord sobre la data ulterior en què podria reunir-se l'esmentada Comissió. — Fabra.

ALS ESTATS UNITS

Més expedicionaris de la fam a Washington

París, 6. — En la seva edició continental el "New York Herald" publica un telegrama de Pittsburgh dient que en sis-cents automòbils i camions han estat transportats a Washington més de 4.600 manifestants de la fam perquè es manifestin davant la Casa Blanca i el Parlament. — Fabra.

Els democrates guanyen un lloc

Nova York, 6. — S'han celebrat eleccions a Manchester "New Hampshire". Ha triomfat el demòcrata Mr. William Rogers sobre el republicà Mr. Carleton.

Aquesta victòria reforça considerablement la situació dels democrates a la Cambra dels Representants.

El districte sempre havia estat republicà i en ell els republicans obtenien una gran majoria. — Fabra.

ha vingut demostrant ésser enemic de la violència i el desordre. Igualment ha demostrat el seu fervor i els seus sentiments de defensa envers la República; tot això està condicionat al respecte i consideració que els Poders de l'Estat rendeixin a la massa obrera.

No pot deixar-se de tenir en compte que existeixen al país un agut problema de pobresa i misèria i que és necessari resoldre, i no és manera de buscar una solució mobilitant a la força pública contra els treballadors. No se'n amaga que una gran part de la responsabilitat d'aquests fets correspon als governadors civils de les províncies.

El manifest acaba dient que han de protestar del succés i demanar al poder públic prudència en l'ús de la força pública i decisió per resoldre els problemes socials, i a l'opinió, serenitat i atenció a jutjar els fets.

La Joventut socialista ha publicat un altre manifest en idèntics termes.

A ALEMANYA

Contra el comunisme

Colònia, 6. — A fi de combatre l'activitat dels comunistes a la regió el prefecte ha prohibit, fins a nova ordre, totes les reunions del partit.

A més el governador ha publicat una ordenança, obligant tots els ciutadans a prestar declaració de les armes i municions que posseixin. — Fabra.

LA CONFERENCIA DEL DESARMAMENT

La delegació italiana

Roma, 6. — La delegació italiana a la Conferència del Desarmament serà integrada pel senyor Grandi, ministre d'Afers Estrangers; pels generals Balbo i Guzzera, ministres de l'Aire i de la Guerra, respectivament; pel ministre de Marina, almirall Ciriani i finalment per vuit senadors. — Fabra.

EL CONFLICTE ENTRE XINA I EL JAPO

Els guerrillers xinesos ataquen Xing-Ning

Londres, 6. — Al "Times" li telegrafien que unes bandes de guerrillers xinesos han invadit la localitat de Xing-Ning de la qual s'apoderaren i donaren mort a quatre japonesos i saquejaren nombroses cases.

Foren trameses immediatament tropes japoneses que sostingueren un violent tiroteig amb els bandits que abandonaren la població deixant vuit morts. Els japonesos tingueren 13 baixes. — Fabra.

Cinc fusellers anglesos detinguts

Toquio, 6. — El ministre de la Guerra ha confirmat la detenció de cinc fusellers anglesos, als quals s'ha de haver penetrat en una zona prohibida.

Sembla que l'incident no tindrà conseqüències, perquè els fusellers han manifestat que tan sols per curiositat havien penetrat a la dita zona. — Fabra.

Un atac al quarter general d'aviació de Mukden

Toquio, 6. — De l'Agència Rengo. El Quarter General d'Aviació de l'antic Govern de Mukden, ha estat atacat inesperadament aquest matí per un grup format per uns 60 individus.

Un dels atacants resultà mort i d'altres 10 foren fets presoners per les tropes japoneses que no sofrien cap pèrdua. — Fabra.

EL PLET NACIONALISTA A L'INDIA

Ha estat iniciada la campanya de desobediència civil

Nova Delhi, 6. — El maharajà de Patiala, canceller de la Cambra dels prínceps hindús, ha publicat una ordenança declarant il·legal el funcionament de qualsevol associació que abrigui propòsits extremistes, a la regió de Pulera. — Fabra.

El maharajà de Patiala

Nova Delhi, 6. — El maharajà de Patiala, canceller de la Cambra dels prínceps hindús, ha publicat una ordenança declarant il·legal el funcionament de qualsevol associació que abrigui propòsits extremistes, a la regió de Pulera. — Fabra.

Quaranta caps del moviment nacionalista detinguts

Bombai, 6. — Entre els prestigiosos caps del moviment nacionalista hindú que han estat detinguts figuren Witalbhai Patel, ex-president de l'Assemblea legislativa índia, així com el president i vice-president del Comitè Executiu del Congrés local i un redactor del "Bombay bionicle". En total, les detencions portades a cap són 40.

Els "parsec" de Bombai secta dimporants comerciants d'aquesta ciutat, han format diverses organitzacions per a defensar els drets de llur comunitat entre els elements que es dediquen al tràfic de teixits i de begudes, que són els rams més amenaçats per la campanya de boicot anunciada. — Fabra.

Agitació a Poona

Poona, 6. — Amb motiu de la detenció dels caps en nombre de dotze, del congrés Local Pan-Hindú, s'oberva gran agitació i la policia ha hagut d'ésser reforçada. — Fabra.

La policia s'incauta dels locals de les seccions del Congrés

Bombai, 6. — Coincidint amb la detenció dels més significatius caps del moviment nacionalista, la policia s'ha incautat de tots els locals on es reuneixen les diverses seccions del Congrés.

S'ha observat la presència de grups de voluntaris per a la campanya de desobediència civil, davant les botigues de teixits angles

ELS ESPORTS

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Ahí se jugaran els darrers partits, a excepció del Barcelona-Espanyol. -- La situació en la classificació no ha canviat

El Sabadell, vencedor del Martinec per dos a un, s'aparta de la uropera promoció

El Martinec, que encara no fa quinze dies baté el Sabadell d'una manera sorprenent, en aquesta ocasió va deixar-nos bocabadats, no pas perquè hagués guanyat una victòria, sinó més aviat perquè varem sentir una gran estranyesa, que allò es produís. Solament un canvi de "papers" en l'acció d'un i altre cercle ens poden donar com a normal els resultats experimentats, puix que no volem veure entre el Sabadell i el Martinec una superioritat tan manifesta del primer com la que ha palesat en el partit que ressenyem.

El Sabadell, potser perquè el resultat d'aquest partit li representava quelcom de definitiu, des de bell començament portà la lluita amb una cohesió i encert notables. Deixant de banda la qualitat de l'adversari que tingué al davant — que actualment no és pas despreciable — el Sabadell va moure's damunt el terreny d'una manera que ja feia molt de temps que no li veíem. Amb la ra, l'idea emprada, molt particularment per la seva avançada, poc hi costà fer-se "amo i senyor" del terreny de joc, on el Martinec solament pogué posar molta cura a organitzar una defensiva eficaç. Això, però, no hauria estat prou si la sort, d'una manera providencial, no l'hagués ajudat a la tasca mestriosa d'Ulrich a la porta del cercle de Sant Martí, puix que, ultra el gran nombre de trets que foren deturats per aquell, n'hi hagueren d'altres que haurien estat gols indiscutibles, a no ésser que anren a rebre els pals i travessar.

En el transcurs d'uns 75 minuts de lluita, el Martinec no féu més que algunes avançades que no arribaren a donar cap sensació de perill, ja que, per altra part, sempre estigué dominat; però en ocasió que Oro va llançar en una falta tan lleu com gens intencionada. L'àrbitre Vilalta, amb una rigorositat que fins aleshores no vam veure, castigà el Sabadell amb penalty, produint-se així l'únic gol del Martinec.

Al nostre entendre, aquell càstig excessiu fou imposat per Vilalta d'una manera ingènua, és a dir, que va assenyalar la falta amb la seguretat que havia estat feta fora l'àrea de càstig — remarquant que fou ran la línia lateral de free-kick — puix que del contrari no comprendríem com deixà passar despercebudes altres faltes, indiscutiblement més punibles, que es produïren dintre l'àrea de la defensa martineca.

Contra el nostre costum, hem esmentat aquestes dades perquè hauria estat de dolir que això hagués pogut pertorbar la bona marxa del partit; que, d'una manera més o menys raonable, va estar a punt de succeir; va imposar-se, però, la serenitat de la majoria, i tot va acabar bé.

Repetim que falla greu com aquell sòl de dolir, i més com en aquesta ocasió, que un equip, després de palmar una superioritat dominant l'adversari, que no reflecteix pas el resultat més del partit, s'exposa a perdre el temps, i amb ell la victòria que tenia ben merecuda.

El Sabadell aconseguí els dos gols en el primer temps. L'un, per Martí, rematant una treta fluïda d'Ulrich, en ocasió de salvar un córner que va llançar-se contra la seva porta. L'altre, per Calvet, després de burlar d'una manera mestriosa la parella defensiva del Martinec. El gol d'aquest cercle ja hem esmentat com l'aconseguí; he afegit que el penalty l'executà Cases.

L'àrbitre de Vilalta és dels més irregulars que li hem vist.

Sabadell: Macip, Oro, Giner, Mora, Martí, Julià, Mata, Garreta, Calvet, Rubies i Pérez.

Martinec: Ulrich, Altés, Vinyes, Palau, Doménech, Gibquet, Toniño, Cases, Huerva, Morrajas i Fandos.

El Badalona i el Palafrugell empaten a un gol

Per fi s'ha arribat al final del Campionat de Catalunya, i aquests dos equips s'han enfrontat per aclarir la incògnita d'aquí dels dos cercles segons tenim entès, disputar-se la promoció. La malastruga ha acompanyat l'equip empordanès i a aquest, doncs, li pertany integrar el grup de Promoció.

Un empat d'un gol ja dona de per si el caient de la lluita. A la primera part foren aconseguits tots dos, i en aquesta part fou on el Palafrugell, amb més empenya i coratge ha superat un bon xic el Badalona. Ara que a la segona, amb tot i no poder-se marcar cap més gol, l'amo absolut del terreny ha estat el Badalona i Gausia, el porter empordanès.

Aquest ha demostrat una col·locació admirable i pot dir-se que ha estat el salvador de l'equip. Quina manera de parar xuts i més xuts! Per dalt, per baix, per mig, per tot arreu arrebategava la bola i aclaria

les situacions més difícils que se li creaven.

Tant l'un equip com l'altre, jugaren regularment demostrant tan poca competència que hi havia moments que ens decepcionaven, d'altres reaccionaven com si talment recordessin que jugaven de campionat i aleshores veíem un xic de futbol.

Els equips que sota els ordres del senyor Cruella es disputaren la primera i la segona.

Badalona: Florença, Borràs, Güell, Kaiser, Font, Mena, Segura, Forques, Arquer, Redó i Perera.

Palafrugell: Gausia, Blanch, Serra, Pons, Castelló, Cabanes, Sureda, Espada, Miquel, Amat i Reixach.

En començar la partida el Palafrugell, amb més i amb certes combinacions que arriben a atabalar el Badalona, entren en terreny d'aquest i el pressionen de tal manera que els seus homes es veuen obligats a col·locar-se a la defensiva.

Producte d'aquest fort atac i als deu minuts de joc és castigat el Badalona amb free-kick, el qual Cabanes el llança als peus de Miquel i aquest aconseguí el primer gol.

Així gairebé ens agra, ja que tot seguit el Badalona reacciona i es posa força a tot i fugim de la monotonia a què ja ens trobàvem sotmesos. Una bona avançada de la Caventura i després d'uns encertats serveis dels mitjos el Badalona aconseguí l'empat mitjançant un formidable tret de Perera, en recollir una centrada de Forques, del qual Gausia n'adona.

Aleshores el joc es fa un xic dur i per moments s'iniciava la violència, però, l'àrbitre entrava a temps per aturar-ho.

A la segona part, com hem dit, no s'ha marcat cap gol, però s'ha jugat molt més, i en aquesta part és on hem pogut aplaudir la formidable tasca del porter empordanès.

Els que més es destacaren de l'equip badaloní foren Florença, Borràs, Perera i Mena. Güell, fluit, Kaiser i Font, treballaven molt però, el seu joc estigué poc afortunat i Forques, el més voluntariós, Redó, Arquer i Segarra, els més pessimistes de l'equip.

De la forastera, damunt de tots Gausia, seguit p: Cabanes i Blanch, i els altres sense cap sobresortit complert, amb bona voluntat i així féu que poguessin sortir tan airoso del camp de la Costa.

L'àrbitre, senyor Cruella, si no féu un arbitratge perfecte, procurà, almenys, que la cosa no despesés els límits de la lleialtat.

O. P. F.

El Júpiter i el Catalunya empaten a un gol

L'únic partit que tingué lloc a la nostra ciutat fou el que se celebrà al camp del Poble Nou entre els equips abans esmentats.

Era ja sabut, abans de començar la lluita, que el match no tindria de si gens d'interès perquè, tant si guanyava l'un bàndol com l'altre, el seu resultat no podria influir en la classificació, car aquesta, de tota manera, quedaria igual, o sigui que el Júpiter es mantindria al tercer lloc, i que el Catalunya quedaria a la cua. No obstant foren en gran majoria els aficionats d'ambdós colors que volgueren presenciar la lluita.

L'empat en què acabà el partit fou equitativ, puix que reflectí el seu descabellament. Dominaren lleugerament els locals, i, ensem, es mostraren més precisos i perillosos; però val a dir que el Catalunya donà en tot moment una impressió de no deixar-se batre molt fàcilment. Aquesta contrarietat sempre amb molta valentia les escometes dels davanters blau-verds, que els valgué l'homenaje empat, que aconseguiren a tenyent contrari.

La característica de la lluita no fou de les millors que hem vist. Els noventa minuts de joc guairebé foren monòtons i poc brillants. A mesura que avançava l'encontre el joc s'anava mica, essent els darrers moments els més interessants.

Una de les principals causes de no veure's jugades portades amb cohesió fou degut a què ambdós davanters estiguessen molt per sota de llur rendiment normal, faltant llurs elements més d'una ocasió per a marcar.

Del Júpiter sobresortí, de tots els jugadors, l'acció del defensa Roure, que tingué una tarta plena d'encerts. El següent en l'ordre de mèrits, Rosalench, el qual serví el seu quintet atacant amb passades fetes amb intel·ligència. De la davantura l'ala dreta fou la que actuà més competentment. Del porter Masgrau no podem dir-ne res per no haver tingut cap moment de compromís davant el seu marc. En canvi el seu company del davant, Cruz, es lluí més d'una vegada en parer trets de perill, alguns d'ells ja es veien dins la xarxa. El rendiment de la línia defensiva vermella fou acceptable. Del tercer central es destacà Ascon. La davantura no estigué molt afortunada tot i haver-hi un home com Lluich, ple de bona voluntat i encert. També Miró es féu remarcar, però poc d'ésser massa individualista.

En els primers moments de joc foren

de domini local: Cruz hagué d'intervenir moltes vegades per tal d'acalmar les situacions.

El Catalunya, després, reacciona, interant-se en terreny local, però el cert és que, una vegada pel desencert dels seus davanters i l'altra per la magnífica tasca que està fent Roure, no saben treure'n profit.

Quan mancaven escassament cinc minuts per arribar al repòs un córner tirat per Mas promou un edruill al marc de Cruz, i és finalment Rosalench el qual, amb el cap, aconseguí el primer gol de la tarda.

Aquest punt anima els locals, i arriben en diferents ocasions fins a la porta de Cruz, que es fa aplaudir en llançar-se als peus de Perera, i arrabassar-li la bola.

Al segon temps hom nota que al Catalunya han fet canvis de llocs. Efectivament, Lluich passa d'interior i Demur a l'extrem.

El joc esdevé molt ràpid, essent, per aquest motiu, l'efèric tan aviat en una porta com a l'altra.

El Catalunya es multiplica, i no tarda gaire a venir el gol de l'empat. A les escalles és Miró, d'un xut creuat, que bat per primera vegada Masgrau.

La lluita és ara portada amb gran energia, però molt noblement, puix que els dos onres cerquen aferrissadament el gol de la victòria.

L'àrbitre anà a càrrec d'Arribes, el qual complí a la perfecció.

Els equips s'arreglaren de la manera següent:

JUPITER: Masgrau, Aparici, Roure, Obols, Rosalench, Ortúño, Mas, Rodríguez, Perera, Barceló, i Morales.

CATALUNYA: Cruz, Vila I, Flaquer, Ascon, Fernández, Porreia, Lluich, Demur, Miró, Soló i Esteve. JOM

La puntuació

	J	G	E	P	F	C	P
Barcelona	13	10	2	40	10	21	
Espanyol	13	10	0	30	14	20	
Júpiter	14	8	2	4	33	22	18
Sabadell	14	6	2	6	24	24	14
Badalona	14	5	2	7	17	28	12
Palafrugell	14	3	4	7	13	30	10
Martinec	14	4	0	10	25	51	8
Catalunya	14	2	3	9	17	33	7

HAN ESTAT PRESENTATS A LA FEDERACIÓ DUES DENUNCIES DE JUGADORS

Han estat presentats a la Federació dues denúncies contra jugadors: una del Júpiter, en la qual s'exposa que el jugador Castells no compareix a jugar els partits per als quals hom el cita; una altra del Martinec, contra el jugador Creixell, el qual, excusant-se en què està lesionat, tampoc no vol jugar. Aquest darrer club tembla que hi acompanyi un certificat mèdic del bon estat de l'esmentat jugador.

El futbol amateur

U. S. A. FORTPIENC

La Junta directiva de la U. S. A. Fortpienc convoca els seus socis a l'Assemblea general ordinària que tindrà lloc al seu estatge social (Austis March, núm. 128) el dia 7 del present, a les 21:30 de primera convocatòria i a les 22 de segona, la qual es descabellarà sota el següent ordre del dia: Lectura de l'acta anterior; aprovació de l'estat de comptes; renovació de càrrecs de Junta; precs i preguntes.

El futbol a les comarques

A. VILABELLA: s

L'Atletic de Vilabella va jugar el diumenge passat amb l'Onze creixellenc, el qual, malgrat efectuar un bon partit, no va aconseguir de marcar, degut a la manca de xutadors a la davantura; d'entre tots, es va distingir el porter Vallejo, que fou el millor dels vint-i-dos.

El conjunt local excel·lí per la netedat i noblesa del seu joc.

Els forans presentaren: Vallejo, Comte, Llagostera, Fontanilles, Jané, Bonastre, Arall, Sanromà, Domingo, Vives i Guibernau.

NATACIÓ

EL FESTIVAL DE REIS A LA PISCINA DEL C. N. BARCELONA

Amb motiu de la diada, tingué lloc ahir al matí a la piscina del C. N. Barcelona un simpàtic festival de Reis, en el qual prengueren part tots els infants amb què actualment compta el nostre primer club de natació. El gran nombre d'aficionats, que omplia totalment la piscina, premià amb forts aplaudiments els esforços dels petits nedadors, entre els quals poguerem ja veure el molt que prometen aquells que es poden considerar com a alumnes avançats i el gran entusiasme que demostraren la menuts que tot just xipollegen.

Aquesta bona causa fa esperar a. b optimisme que dintre de pocs anys es podrà recollir més bona collita de nedadors, que substituiran els actuals en la defensa dels colors del seu club i a benefici de la natació catalana.

En el festival d'ahir cal remarcar els noms de Sabata, Cabrejas, Sabater, en la carrera dels 100 metres estil lliure, en la qual, després d'una magnífica actuació, aconse-

guir a c' temps d'a m 23 segons, que pot tutejar-se molt bé amb els temps que esmercen la major part dels nostres aspirants.

En el water-polo es pogué apreciar en alguns jugadors la bona comprensió de les jugades, que per a desenvolupar-les completament només els manca algun temps més d'escola, dirigides pels bons mestres que tenen.

Els resultats foren:

25 metres lliure (categoria de nens): Anna Rubio, 35 s. 4-10.

25 metres lliure (categoria de nens): Francesc, 25 s.; Quimet, 30 s.; Pons, 31 s. 4-10; Nubiola, 38 s.; Robert, 38 s. 2-10; Cardona.

50 metres lliure (categoria de nens fins a deu anys): Cabrejas, 43 s. 2-10; Gerson, 49 s. 8-10; Castiello, 51 s. 8-10; Llaia, 53 s.; Serinyà, 1 m.

50 metres lliure (categoria de nens de deu a dotze anys): Martí, 43 s. 1-10; Muriel, 47 s.; Rubio, 48 s. 5-10; Dorca, 48 s. 7-10; Cardona, 50 s. 2-10.

50 metres lliure femení (categoria fins a deu anys): C. Wheeler, 49 s. 2-10; Maria Rubio.

50 metres lliure femení (categoria de deu a dotze anys): Massanella, 41 s.; Wheeler, 41 s. 8-10; Lepage, 43 s. 8-10; Soriano, 44 s.; Serinyà, 44 s. 8-10.

100 metres lliure: A. Abata, 1 m. 13 s. 8-10; Sabater, 1 m. 13 s. 2-10; Cabrejas, 1 m. 13 s. 8-10; Canals, 1 m. 17 s. 8-10; Nubiola, 1 m. 24 s. 100 metres braça: Dorca, 1 m. 45 s. 2-10; Cabrejas, 1 m. 50 s. 1-10; Torrens, 1 m. 53 s.

100 metres dorç: Bonacasa, 1 m. 38 s.; Dorca, 1 m. 49 s.

Salts: Tomàs, Castiello, Sánchez. Partit de water-polo.

Equip blau: Cabrejas i, Cabrejas i, Guasch, Dorca i, Bonacasa, Molleví, Canals. Tres gols.

Equip blanc: Buira, Torrens, Nubiola, Sabat, Guivernau, Dorca, Nubiola. Tres gols.

TENNIS

SOCIETAT SPORTIVA POMPEIA

ORDRE DE JOC PER A AVUI:

A les 10: Bial contra Palau. Darder contra R. Puig. Mena contra Marquet. Ferrerons contra Sales.

A les 11: Prat contra Salvo. Tureu contra Anguera. Ferrerons-Casnovas contra Jarro-Vinyamata.

Mavi contra Sales. Serra contra Rovira. Vila contra Sabater.

A les 12: Flequer - Jaume Durall contra Bernis - Tureu. Mariyans contra Sagrera. A. Boter contra Vinyamata. R. Puig - Coma contra Casanova-Tell.

Bellit contra Anguera. A les 3: Mavi contra Blume. Sabater (p) contra Dalmau. J. Casnovas contra Ros.

B O X A

KID TUNERO "EL LLENYATAIRE"

Sembla que les gestions que ja s'abandonaven per a poder muntar aquest combat han tornat a ésser empreses ja que el menager d'ambdós boxadors estan disposats a l'aposta mitjana que el menager d'el Llenyataire "exigia per a fer el combat.

S'HA SUSPES EL MATCH BOUQUILLON-CARNERA

Jeff Dickson, vistes les dificultats de tot ordre que per ara s'oposen a què Primo Camnera actuï als rings d'Europa, ha anunciat que havia anul·lat el match que s'havia de celebrar el pròxim dia 11 al Palau dels Esports, entre el gegant italià i el campió de França dels pesos forts, Moisés Bouquillon.

MULLER, CAMPIO D'EUROPA DELS PESOS FORT VENC

Abans d'ahir, a Londres, davant de 9.000 persones, el pes fort alemany Muller vencé l'anglès Reggie Meen per inferioritat manifesta, en quatre repeses. El que decidí l'àrbitre a deturar el combat fou una ferida que es produí Meen damunt la cella. Fins aquest moment la lluita era igualada. Tant el boxador com el públic anglès protestaren la decisió. L'encontre havia estat anunciat com a vàlid per al títol de campió d'Europa dels pesos fort.

BERNASCONI - POPESCU

Comuniquen de Mità que, després de la ràpida victòria obtinguda per D. Bernasconi damunt De Negri, hi ha el propòsit d'acabar-lo al romanès Popescu en match vàlid per al campionat d'Europa dels pesos gall.

DESFETA DE JIM TERRY A MANS DE TASSIN

L'encontre Tassin-Jim Terry disputat abans d'ahir al Central S. C. de París, es decidí desfavorablement per al nostre compatriota, el qual fou batut per punts.

MURALL HA ESTAT POSAT K. O. PEL FRANCES HUAT

Lió, 6. — El boxador espanyol Murall ha estat posat k. o. a la quarta represa, per francs Huat. — Fabra.

Notes pregades

LA PROPERA REUNIO AL "NUEVO MUNDO"

Avui s'efectua el pesatge a la Fe-

EL CINEMA

LA MODA EN BLANC I NEGRE

MANEJA LLARCA EN VESTITS DE NIT

Entre les pel·lícules que caldrà veure, per tenir una idea, l'any del moviment de la moda, cal assenyalar el primer film americà de Lil Dagover "The Captain's Wife", la muller... capità, si ho traduïssim a l'it. l'ement, però tothom sap que els "tots dels films" mai, si no és per excepció, no es tradueixen literalment. Earl Luick, modista del cinema Warner Brothers de la First National, ha superat totes les seves anteriors creacions: els que han vist Lil Dagover en aquest film afirmen que d'un sol cap es posarà al davant com a mestressa de la moda femenina.

Una de les moltes innovacions introduïdes per l'actriu és l'adopció de les mànigues llargues en els vestits de nit. Per a assistir a un brillant ball a bord del vaixell francès, el qual és seu marit (en el film, l'entén) és capità (Walter Huston), l'actriu alemanya porta un vestit de nit, llarg, de t. alba blanca, amb róssec, amb un volant arrugat en punxa al davant, i al darrera vorejat amb fileres de sequins d'argent. Les mànigues són llargues i estretes, acabades en punxa, que arriba fins quasi a la punta dels dits, i l'amplada d'espatlles s'obté gràcies a una esclavina guarnida de sequins.

Una llargada de malla en papallona, col·locada verticalment al darrera, dona la suggestió de polissón, tan necessària en el perfil 1932.

Un altre vestit de nit és també blanc, en chiffon, amb mànigues llargues, un petit róssec i cintura alta. L'únic ornamet consisteix en tires brodades de brillants a les caderes i mànigues. Abans, Lil Dagover s'ha presentat amb un vestit de jardí, de "marquise" blanca d'un chiffon estampat i contrastat amb una banda de seti verd.

Deixant els vestits de nit, trobem en aquest film un trajo de vestir, de carrer, blanc també. Es un abric llarg de vellut de Lió, que és més rígid que els altres. Va reputat a la cintura — ajustada i alta — en dibuixos en forma de fulles, i cau en graciosos plocs quasi fins a terra, i gràcies a un enorme coll de renard blanc, segueix la moda dels muscles amples. Prop de la línia de l'espinada porta un gran llac perpendicular del mateix vellut. Un minúscul capell, de vellut blanc també, va guarnit amb una tira d'ermíni i un altre llac de vellut, i és tan petit, que cal, per subjectar-se una tira de vellut. La vella estampeta que suggereix aquest vestit ve completada amb un infinitesimal "mantu" de renard blanc.

S'haurà notat segurament que tots aquests vestits són blancs. Ex el color preferit de Lil Dagover i el que va millor a la seva pell blanquíssima i als seus ulls i cabells negres. P. o. en tota regla ha d'haver-hi excepció, encara que no sigui més que pel contrast, i en aquest film trobe mun vestit de vellut negre i un altre de drap igualment negre, en una escena de tribunal, que és el moment emocionant de la pel·lícula. També hi ha un vestit de carrer de llana blava marro, en el teixit de la qual hi ha inclosos grans d'acer. Però sempre hi ha un detall o altre en blanc, com en el cas del conjunt en drap negre, un gran llac rígid de galyak que guarnix la curta jaqueta de falcons, de vellut de Lió, amb mànigues de perni, i el capell, petit, de galyak blanc, amb la treta al costat, i el vestit marro amb una peça de color de carn.

HOPE SINCLAIR

Molt aviat al TIVOI

UNA PEL·LÍCULA DE FRITZ LANG

"El criminal sexual és el més asut, el més terrible."

(Del film "M", de Fritz Lang)

deració Catalana dels boxadors que demà actuaran al Nuevo Mundo

Merini arriba avui a Barcelona. Cal tenir en compte que després de les seves actuacions a les nostres rings ha obtingut una sèrie de triomfs entre els quals cal esmentar la seva victòria per k. o. sobre París, victòria que l'ha classificat com a primeríssima sèrie per ésser aquest boxador vencedor de Gahaldà, l'antic campió de França.

Els combats a vuit rounds són ambdós de gran classe, ja que a part de Güell i Espigueres, veritables coming-men del pes ploma, boxarà Heras, el challenger al campionat d'Espanya i que tan bon combat féu contra González, contra Boira, en dels que la Federació Catalana designà per disputar el títol de la nostra regió.

En el preliminar posat al ring Samperdo, que tant és obtingut en sis seus dos darrers combats i en els quals els aficionats començaren ja a notar les seves esplendides actuacions.

PROXIMAMENT AL COLISEUM

AL ESTE DE BORNEO

UNICAI

EL FILM DE L'EMOIO, DE L'AI CONSTANT

ROSE HOBART LUPITA TOVAR CHARLES BICKFORD

PELLÍCULA UNIVERSAL

parlada amb dobles en espanyol

NOTES

LA T.S.F.

RADIO CATALONIA

BALNES 133

CROSLEY

RETRANSMISSIONS RADIO BARCELONA
Avui, dijous, a la nit, Radio Barcelona transmetrà des del Gran Teatre del Liceu la primera meitat de l'òpera "Tosca", de Puccini.

Emissions nacionals

Programes per a avui

RADIO ASSOCIACIO E A J - 15

(853 m.)

Diari / revista

12:00: Obertura.

Carillon.

Sent del dia.

Indicacions astronòmiques.

Les passades manades avui.

Full del dia.

Conversa femenina.

12:30: Cans de cuina pràctica.

El plat de demà.

12:45: Recupera de bellesa.

Recomendacions profitoses per a la bar.

L'edifici d'avui.

12:50: La moda al dia.

Sessió de solucions: Preguntes i respostes sobre qualsevol tema relacionat amb la dona.

Sessió de Ginecologia: Consultori ginecològic.

12:50: Borsa femenina del treball.

Radiació de discos sol·licitats per les ràdio-estacions.

Emissió de sobretaula.

El trio de Ràdio Associació, alternant amb música variada en discos, interpretarà el següent programa:

12:45: "Hispania", J. Nivela (marxa); "Serenata patètica", Volpatti;

"Air de dansa", D'Ambrosio; "Simfonia i cançons", E. F. Junior; "La fada del Carnaval", Kalmann (fantasia); "Dearling Waltz", Beume.

12:45: Informació cinematogràfica. Crítica d'extremes. Reportatge a càrrec del publicista Sr. A. Navarro Soló.

12:50: Hora exacta.

"Werther", Massenet (fantasia); "Rosario", Urmeneta (pas-doble);

12:50: Fi de l'emissió.

Emissió de tarda

12:50: Obertura.

Carillon.

12:50: Música variada en discos.

Emissió ràdio-benèfica

12:50: Hora exacta.

12:55: Ràdio-benèfica a favor dels tuberculosos pobres.

12:50: Notes informatives.

12:55: Marxa.

12:50: Llista dels donants per a les diferents institucions benèfiques, hospitals, asils i cases de beneficència.

12:55: Treballs literaris i artístics de poetes catalans.

Emissió infantil

Els dijous de Ràdio Associació de dicats als infants.

18:00: Marxa.

Comentari infantil, per Belluguet.

18:05: Lliçons d'Història de Catalunya, especialment adaptades per als infants, a càrrec de Palestra, pel professor Sr. Josep Parunella i Eulàlia.

18:20: Secció d'acudits, anècdotes, historietes, passatemps.

18:30: Parlament dels infants afavorits amb els premis del Primer Concurs de Ràdio Associació.

18:35: El conte del dijous. Narració d'un conte infantil, original d'un autor català.

18:40: Explicació de barbarismes del parlar, amb llurs substituts en l'idioma català, a càrrec del professor Sr. Emili Vallès, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

18:50: Concursos infantils i secció de presents.

19:00: Fi de l'emissió infantil.

Emissió de nit

19:00: Obertura.

Carillon.

L'orquestra de Ràdio Associació interpretarà:

"Mercedes", Godoy (marxa).

20:10: El disc del ràdio-est.

Radiació de discos que els senyors ràdio-oients hagin sol·licitat per escrit.

20:15: Canvis de valors i moneda.

Breu informació de Borsa.

20:20: "La casita blanca", Serrano (fantasia); "Notte sorrentina", Monti.

21:00: Reportatge microfònic, a càrrec del publicista Sr. Octavi Salter.

21:10: "Los viejos molinos", Anceux.

21:30: Canvis de darrera hora de cafè, sucre, cacau, morec, cautxú.

Breu impressió del mercat.

21:35: Sessió de ballables a càrrec de l'orquestra "The original Syn-copaters".

Share Your Lips With Me, Cherie (fox-trot); Kenn Sissora.

"Lonely" (fox-trot); Ramon Navarro.

"Hungaria" (sobre motius de "List") ballade-fox, Ph. Paré.

22:00: Hora exacta.

"Mysterious Mose" (fox-trot); Fred Pearly.

"Arrabaler" (pericon); J. Camarassa.

"You're Just a Lover" (blues-fox); J. H. Wood.

"Dia de toros" (pas-doble); T. Fernández.

22:30: Fi de la sessió de ballables.

L'orquestra de Ràdio Associació:

22:35: "Madame Butterfly", Puccini (fantasia); "Transformista", J. M. Jardi.

UNION RADIO BARCELONA

EAJ - 1 (349 m.)

7:30 a 8: Primera audició de "La Palabra" (diari parlat de Ràdio Barcelona).

8 a 8:30: Segona edició de "La Palabra".

11:00: Campanades horàries de la

Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps a Catalunya, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

Sobretaula

13:00: Sessió de música lleugera, en discos.

13:30: Concert pel Sextet de Ràdio Barcelona: "Gaudemus", marxa (B. Smetana); "Cantabile", per a violoncel (C. Cui); "Aires de primavera", selecció (J. Strauss); "Molodí" (S. Rachmaninov).

14:00: Informació teatral.

Secció cinematogràfica.

Audició de discos selectes.

14:15: Revista cinematogràfica pel nostre crític J. Cuesta Ridaura.

Continuació del concert.

"Cielo sin nubes", barcarola (I. Albéniz); "El padrino de el nene", selecció (M. F. Caballero i M. Her-moso); "En la mezquita de Córdoba" (V. Romero); "Fantasia número 2" (T. Fernández).

14:50: Borsa del Treball d'EAJ-1.

15:00: Sessió radiobènfica, organitzada exclusivament en obsequi de les institucions benèfiques, asils, hospitals i cases penitenciaris d'Espanya, amb discos escollits.

16:00: Fi de l'emissió.

Tarda

19:00: Concert pel trio de Ràdio Barcelona: "Minuet" (E. Filippucci); "Soir" (J. Faure); "El vaixell fantasma", selecció (R. Wagner); "Marxa lenta" (Händel).

19:30: Colització de monedes.

Curs superior d'anglès, amb assistència d'alumnes davant el micròfon, donat per les Escoles Massé, a càrrec de la professora nadina Miss Kinder.

20:00: Sessió infantil. Acudits, contes, endevinalles, poesies, etc.

Continuació de la interessant i popular novel·la "Aventuras de Robinson Crusoe", de Daniel de Foe.

Collegi de nois: "Fels voltants de Barcelona", original de Tereyky.

Tots els treballs seran llegits pel dit senyor locutor.

20:30: Programa del Ràdio-oient.

(Discos a petició de senyors subscritors de Ràdio Barcelona).

Notícies de premsa.

Nit

21:00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps a Catalunya, a la mar i a les rutes aèries.

Colitzacions de mercaderies, valors i cotons.

21:05: L'orquestra de Ràdio Barcelona interpretarà: "Ido", marxa

RADIO CATALONIA

BALNES 133

CROSLEY

(1. Versailles); "Dolores", valses (R. Waldteufel); "Pavana" (I. Albéniz); "Vida dichosa", obertura (F. W. Rust).

21:30: Concert a càrrec de l'Agrupació Filharmònica de Mataró, composta d'instrument de puà. "El anillo de hierro", preludi acte tercer (Marqués); "Serenata morisca" (de Chapl); "Cancó india" (Rimsky-Korsakov); "Granada" (Albéniz); "Cavalleria Rusticana", intermèdi (Mascagni); "Moment musical" (de Schubert); "Marxa turca" (Mozart).

22:15: Transmissió des de la Granja Royal, d'un concert a càrrec del Trio Toldrà.

UNION RADIO VALENCIA

Sobretaula

13:30: Obertura de l'estació.

Concert pel Trio: "Domingo Ortega", pasdoble (Colorado); "Simfonia incompleta", primer temps (de Schubert); "Los guapos", selecció (Jiménez); "Qué m'has dao...", aires (Planes); "La tierruca", aires muntanyencs (Santamaría); "La Mí-dinette", java (Araque); "Ràdio", pasdoble (Terol).

14:55: Tancament de moneda i canvis.

15:00: Tancament de l'estació.

Tarda

18:00: Audició variada.

19:00: Tancament de l'estació.

Nit

21:00: Obertura de l'estació.

Notícies buratils.

Mercats agrícoles i fruiters.

Retransmissió parcial de l'òpera que es representarà al Teatre del Liceu, de Barcelona.

Notícies. Servei directe de Unión Radio Valencia.

Emissions Estrangeres

més interessants

FRANÇA. Ràdio-Paris, 1.795 m.—

20:45: Discos selectes; 21:30: Ball de grans autors musicals, per l'orquestra de l'estació.

Torre Eiffel, 1.445 m.— 19:30: Ràdio-concert en discos.

Alger, 363 m.— 20:30: Sessió de música-hall oferta per la companyia de llumparos Metal-Mazda Ràdio; 21:45: Jazz vocal.

Bordeus, 304 m.— 21:00: Vetllada de comèdia organitzada per l'A. R. C. A.

Estrasburg, 345 m.— 20:30: Festival Guy Ropartz, per la Societat dels Amics del Conservatori d'Estrasburg.

Tolosa, 385 m.— 20:00: Orquestra vienesa; Films; Orquestra simfònica; Opereta; Acordió; Melodies, música militar; 22:45: Orquestra simfònica moderna; Cançons.

ALEMANYA. Langenberg, 479 m.— 19:30: Fragment d'òperes de Leo Fall; Després, concert i ball fins a les 23.

Estugard, 360 m.— 20:45: Recitació; 21:50: Ball.

ESPECTACLES

TEATRES

TEATRE CATALA NOVELTATS

Gran Compañia Catalana

Direcció: C. Caporale

A un quart de sis

Darrers del gran espectacle de Polch i Torres

ELS PASTORETS

amb els Sants Reis d'Orient que obsequiaran la mainada.

Complets per l'anyerich. L'apartat de l'angel als pastors. Les catxeres de Pere Botero. Magna apoteosi.

Nit: Torrellà Catalana

LA CORONA D'ESPINES

i qui compra maduixes!

Es despatxa vala Reloieria Molitor, Davallada de la Presó, 2. Tel. 16015.

CINEMES

COLISEUM

Tarda, de 4 a 8. Nit 10. "El imperio del sol accidentat" (Vestista). Revista Paramount: "La orilla del mar" (dibuixos) i LAS PERIPECIAS DE SHIPPY

Cine Principal Palace

Aparit Western Electric

Avui, sessió continua des de les 4. Revista Paramount: "NOCHE DE NEW-YORK", per Norma Talmage.

PUERTO INFERNAL, amb cançons en espanyol per Lupe Velaz.

Dijous: "LUCES DE LA CIUDAD" per Charles Chaplin

TOSCA

primera de la notable soprano Margarida Geste amb la cooperació del nobilíssim tenor JAUME BARDERA i del baríton Ricard Forster. Es despatxa a comptaduria. Dissabte, nit: Segona representació de "TOSCA", per l'important tenor Hipòlit Lázaro. Setmana entrant, primera del notable baríton Francesc Latorre. En assaig: LA LLAMA, de Josep M. Usandizaga; BARBARA, LOHENGRIN, DANZON DE SALTUET, PICOLO MARAT. Nota: Continua obert l'abonament a la segona sèrie de 21 funcions.

TEATRE CATALA ROMEA

Hospital, 51. Telèfon 16601

Companyia Vila-Davi

Avui, dijous, a les cinc:

ELS PASTORETS A BETHLEN

Solenne cavalcada dels Reis a l'Adoració. A més del Naissement, els Reis en persona regalaran caramels als infants.

Nit, a un quart d'onze:

LA MORENA DE COLL-BLANC

Dues hores i mitja de rialles

Dissabte, tarda, sorpresa: ESTRENA:

EL SETE CEL

Decorat nou de Ball i Amigó.

Nit:

EL SETE CEL

TEATRE BARCELONA

DEMA, DIVENDRES

REAPARICIO

de la companyia de comèdia

de l'important actriu

MARIA PALOU

Tarda:

LO CURSI

de BENAVENTE

Nit:

MAMA

de MARTINEZ SIERRA

TEATRE POLIORAMA

Companyia de Comèdia

AMARITO MARTI i PACO PIERRA

Avui, dijous, tarda:

LOS MURCOS

Nit: Estrena de

EL PELIGRO ROSA

dels germans Quintero

TEATRE TALIA

Dema, divendres, nit: Debut de la Companyia del Teatre Beatriu, de Madrid, amb l'obra

EL ENMIJRO DE LA CADENA

Formidable creació d'aquesta Companyia

FANTASIA PRESENTACIO

TEATRE COMIC

Gran companyia de Novistes del Teatre

Romea, de Madrid. Primer actor i

director: Artur Lladó. Vedettes: Laura

Pinillos i Sara Ferrer. Primeríssima

ballarina: Isabeleta Morán.

Avui, tarda, a les 4:15. 1. Se nece-

sita una mecenografia... 2. Se nece-

sita una mecenografia... 3. Se nece-

sita una mecenografia... 4. Se nece-

sita una mecenografia... 5. Se nece-

sita una mecenografia... 6. Se nece-

sita una mecenografia... 7. Se nece-

sita una mecenografia... 8. Se nece-

sita una mecenografia... 9. Se nece-

sita una mecenografia... 10. Se nece-

sita una mecenografia... 11. Se nece-

sita una mecenografia... 12. Se nece-

sita una mecenografia... 13. Se nece-

sita una mecenografia... 14. Se nece-

sita una mecenografia... 15. Se nece-

sita una mecenografia... 16. Se nece-

sita una mecenografia... 17. Se nece-

sita una mecenografia... 18. Se nece-

sita una mecenografia... 19. Se nece-

sita una mecenografia... 20. Se nece-

TEATRE GOYA

Tel. 12945

Companyia de Comèdia ROMANA

Debut demà, divendres, 10:15 nit, amb

EL DESDE CON EL DESDE

Luxosa presentació

Despatxa a comptaduria de 4 a 7 tarda

TEATRE CATALA NOVELTATS

Avui, nit

"TENTULIA CATALANA"

LA CORONA D'ESPINES

i qui compra maduixes!

Es despatxa vala Reloieria Molitor, Davallada de la Presó, 2. Tel. 16015.

CINEMES

COLISEUM

Tarda, de 4 a 8. Nit 10. "El imperio del sol accidentat" (Vestista). Revista Paramount: "La orilla del mar" (dibuixos) i LAS PERIPECIAS DE SHIPPY

Cine Principal Palace

Aparit Western Electric

Avui, sessió continua des de les 4. Revista Paramount: "NOCHE DE NEW-YORK", per Norma Talmage.

PUERTO INFERNAL, amb cançons en espanyol per Lupe Velaz.

Dijous: "LUCES DE LA CIUDAD" per Charles Chaplin

URQUINAONA

Avui, tarda, de 4 a 8 (repetint-se el programa). Nit, 10. Revista

la divertida comèdia en espanyol

SOMERAS DE CIRCO. Demà: GOR-

don y Ticoe a l'acte de adolescents

LO MARAT. Nota: Continua obert l'abonament a la segona sèrie de 21 funcions.

TEATRE CATALA ROMEA

Hospital, 51. Telèfon 16601

Companyia Vila-Davi

Avui, dijous, a les cinc:

ELS PASTORETS A BETHLEN

Solenne cavalcada